

VECUMNIEKU NOVADS

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2013-2028

Pasūtītājs: **Vecumnieku novada dome**

Reģ. Nr. 90009115957

Rīgas iela 29a, Vecumnieki, Vecumnieku pagasts,
Vecumnieku novads, LV-3933

Konsultants: **SIA „Grupa 93”**

K.Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050

Saturs

1. PAR STRATĒGIJU	4
2. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZES KOPSAVILKUMS.....	5
2.1. Vecumnieku novada portrets	5
2.2. Galvenās vērtības.....	9
2.3. Vecumnieku novads augstāka līmeņa plānošanas dokumentos	10
2.4. Tendences.....	13
2.5. Prognozes	13
3. VĪZIJA	14
4. SPECIALIZĀCIJA	15
5. STRATĒGISKAIS MĒRĶIS UN ILGTERMIŅA PRIORITĀTES	16
5.1. Darba vietas un uzņēmējdarbība	16
5.2. Ceļi un sakari	17
5.2.1. Ceļu programma	17
5.2.2. Programma „Digitālie Vecumnieki”	18
5.3. Izglītība	18
5.4. Atpūta un tūrisms.....	19
6. ATTĪSTĪBAS INDIKATORI	21
7. TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA	23
7.1. Nākotnes telpiskā struktūra	23
7.2. Apdzīvojuma struktūra	25
7.3. Attīstības centru un pakalpojumu struktūra	26
7.4. Transporta struktūra	27
7.5. Ražošanas un uzņēmējdarbības struktūra	28
7.6. Inženiertehniskā infrastruktūra	29
7.7. Dabas struktūra	30
7.8. Kultūrvēsturiskā mantojuma struktūra	32
8. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA	33

1. Par stratēģiju

1. Vecumnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2028.gadam (turpmāk – Stratēģija) ir galvenais pašvaldības attīstības politikas un ilgtermiņa plānošanas dokuments.
2. Stratēģija definē Vecumnieku novada ilgtermiņa attīstības vīziju, stratēģisko mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu.
3. Stratēģijas nostādnes atspoguļo un precizē Vecumnieku novada attīstības programma un teritorijas plānojums.
4. Stratēģijas dokuments ietver šādas daļas:
 - 4.1. Esošās situācijas analīzes kopsavilkums, kas ietver Vecumnieku novada portretu, pašvaldības specializāciju, tendences un prognozes;
 - 4.2. Vīzija 2028.gadam – vēlamā situācija, kas, īstenojot mērķtiecīgu pasākumu kopumu, būs sasniegta Vecumnieku novadā 2028.gadā;
 - 4.3. Stratēģiskais mērķis – uz vīzijas sasniegšanu vērsts ilgtermiņa mērķis;
 - 4.4. Ilgtermiņa prioritāte – Vecumnieku novada ilgtermiņa attīstības aktualitātes, kuru risināšana ir nozīmīgāka, izvirzīta priekšplānā, salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm;
 - 4.5. Attīstības indikators – kvantitatīvs vai kvalitatīvs rādītājs, kas liecina par stratēģiskā mērķa un ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanas progresu;
 - 4.6. Galvenās rīcības – pašvaldības iniciēts vai nodrošināts pasākums, kuru plānots veikt ilgtermiņa mērķu sasniegšanai;
 - 4.7. Telpiskās attīstības perspektīva – Vecumnieku novada attīstības vīzijas, stratēģiskā mērķa un prioritāšu teritoriāls atspoguļojums novada teritorijas kartoshēmās.
5. Stratēģija uzsākta ar Vecumnieku novada domes 2012. gada 25.janvāra lēmumu Nr.1, §3.
6. Stratēģijas izstrādē ievēroti attīstības plānošanas dokumentu izstrādi regulējošie normatīvie akti, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas metodika „Metodiskie ieteikumi ilgtspējīgās attīstības stratēģiju un attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”.
7. Stratēģijai ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.
8. Stratēģijas dokumenta sagatavošanu un sabiedrības līdzdalības procesu, pamatojoties uz līgumu ar Vecumnieku novada domi, veica SIA „Grupa 93”.

2. Esošās situācijas analīzes kopsavilkums

2.1. Vecumnieku novada portrets

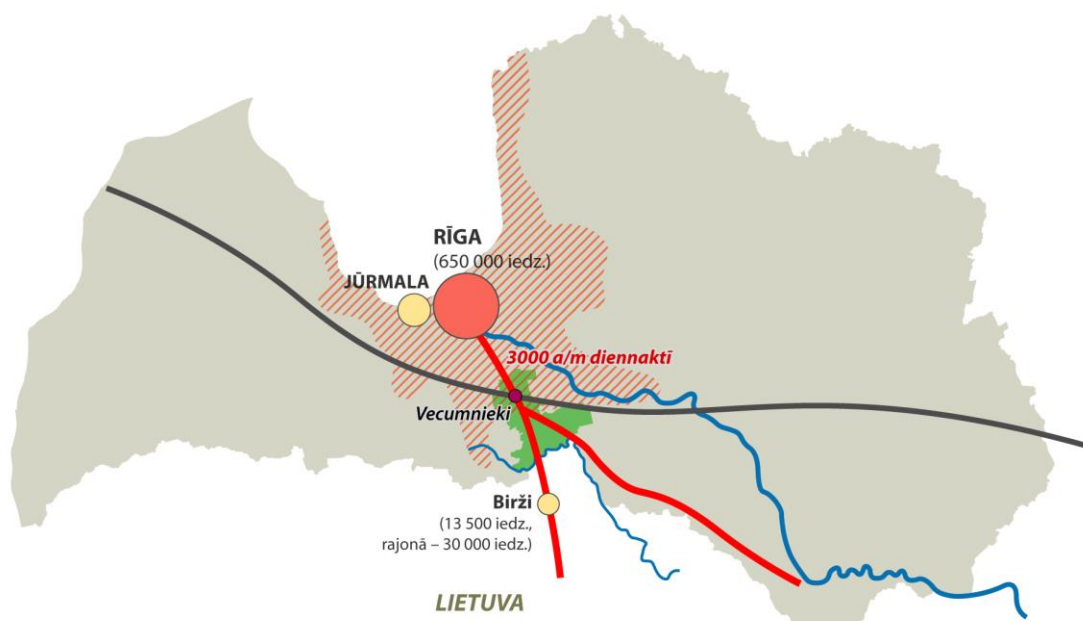
9. Vecumnieku novads atrodas Eiropas Savienībā, Latvijas Republikā, Zemgales reģionā. Vecumnieku novads robežojas ar Lietuvas Republikas Biržu rajona pašvaldību un Pierīgas reģionu.

1.att. Vecumnieku novada novietojums

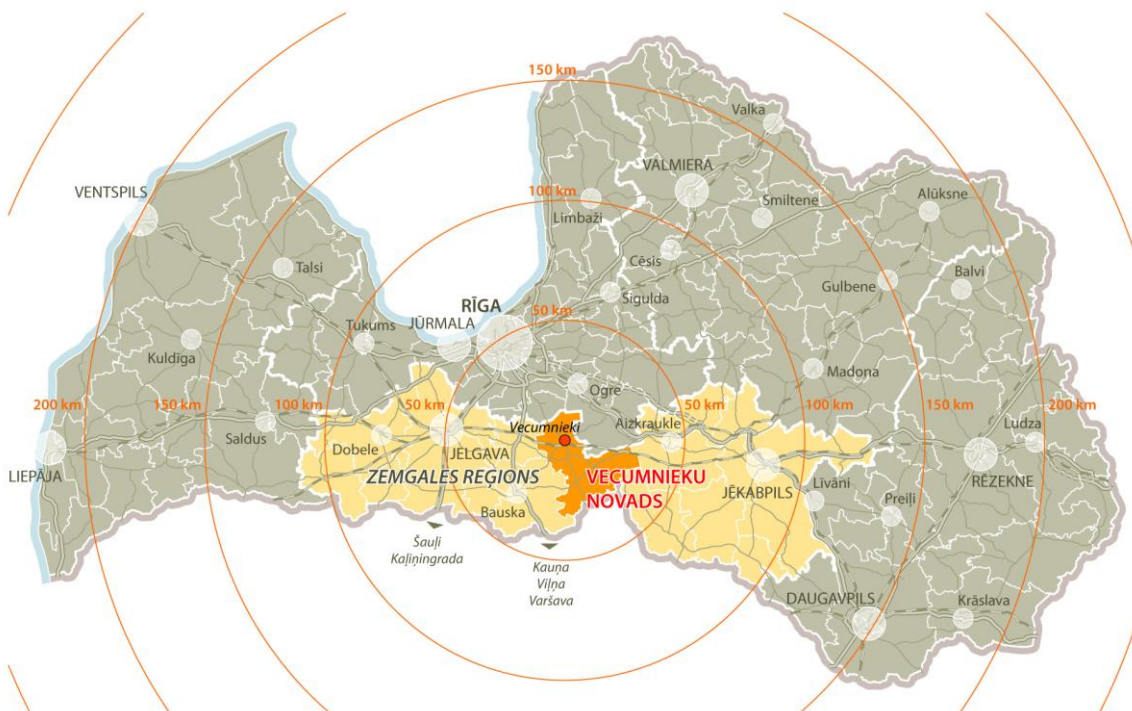
10. Vecumnieku novadu veido seši pagasti: četri no bijušā Bauskas rajona – Vecumnieku, Stelpes, Bārbeles un Skaistkalnes pagasts, un divi no bijušā Aizkraukles rajona – Valles un Kurmenes pagasts.
11. Novada centrs – Vecumnieku ciems – ar vairāk kā 2000 iedzīvotāju, labi sasniedzams no pārējo pagastu centriem, atrodas vistuvāk Rīgai.
12. Vecumnieku novada platība – 844 km².
13. Iedzīvotāju skaits – 8629 (CSP, 01.01.2012.).
14. Latvisks novads – 80% latvieši, 6% lietuvieši, 8% krievi u.c.
15. Vecumnieku novadā vērojama Rīgas tuvuma faktoru ietekme:
- 15.1. salīdzinot ar citām Latvijas pašvaldībām, Vecumnieku novadā ir mazāks iedzīvotāju skaita samazinājums (lielākais iedzīvotāju skaits bija 1995.gadā – 11 115 iedzīvotāji);
- 15.2. augstāki iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi un augstāki nodarbinātības rādītāji kā Latvijas lauku novados.
16. Rīga ir sasniedzama ikdienā (1–2 stundās) un ir ienākumu avots nozīmīgai daļai Vecumnieku novada strādājošo un lauku saimniecību. Rīgas tuvums rada iespējas mājsaimniecību ienākumu dažādošanai (viens ģimenes loceklis algotā darbā, otrs – lauku saimniecībā u.c.).
17. Lietuviešus un tūristus, kas iebrauc no Lietuvas, interesē Rīga, slēpošanas trases (Riekstukalns Baldones novadā u.c.) un jūras piekraste Latvijā. Pie valsts autoceļiem ir nepietiekami attīstīti servisa objekti, stāvlaukumi un atpūtas vietas.

2.att. Nozīmīgi attīstības faktori

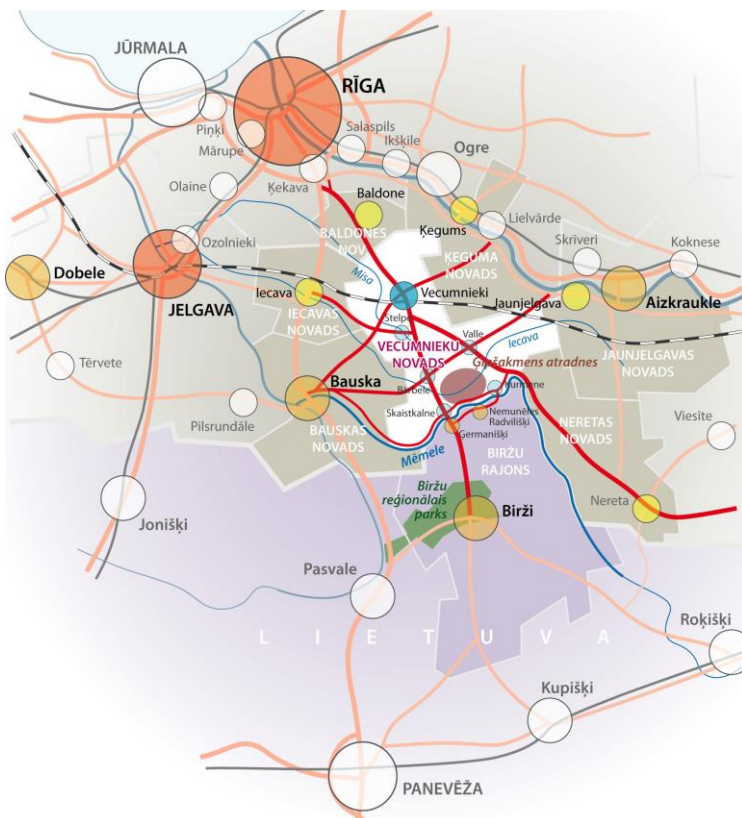
18. Lai arī, saskaņā ar pašreizējo plānošanas reģionu iedalījumu, Vecumnieku novads iekļaujas Zemgales plānošanas reģionā un tiek pakārtots reģiona nozīmes attīstības centru Bauskas un Aizkraukles attīstībai, horizontālās (austrumu–rietumu saiknes) ir mazāk nozīmīgas, salīdzinot ar „vertikālajām” (ziemeļu–dienvidu saiknēm) jeb saikni ar Rīgu.

3.att. Vecumnieku novada novietojums Zemgales plānošanas reģionā

19. Kopš 1999.gada nav realizēts arī reģionālās nozīmes autoceļu projekts „Zemgales josta”. Ceļa uzlabošanas nozīme ir svarīga Vecumnieku novada iekšējās sasniedzamības uzlabošanai (Bārbele–Valle–Taurkalne).

4.att. Vecumnieku novada novietojums attiecībā pret pilsētām Latvijā un Lietuvā

20. Reālās ekonomiskās attīstības intereses ir saistītas ar Rīgu un caurbraucošo plūsmu uz Lietuvu un uz Daugavpili pa Daugavas kreiso krastu.
21. Ar Biržu rajona pašvaldību Vecumnieku novadam ir kopīgas intereses tūrisma, sabiedriskā transporta un kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu nodrošinājumā pierobežas ciemos (Kurmenē, Skaistkalnē, Ģermanišķos). Kādreiz bija autobusa maršruts uz Biržiem.
22. Vecumnieki atrodas vienādā attālumā no Biržiem un Rīgas (iespējas piedāvāt Rīgā nokļuvušam ārzemju tūristam vienas dienas laikā pabūt divās Baltijas valstīs – Latvijā un Lietuvā).
23. Reģionālās nozīmes attīstības centru – Bauskas un Aizkraukles – nozīme galvenokārt ir valsts iestāžu teritoriālo struktūrvienību pakalpojumi.

24. Vecumnieku novadā ir labi attīstīts, sazarots valsts ceļu tīkls (kopgarums – 267,9 km, t.sk. 47% jeb 125,4 km valsts reģionālie autoceļi). Valsts reģionālo un vietējo autoceļu seguma kvalitāte ir neapmierinoša.
25. Vecumnieku novadu var dēvēt par „*alternatīvo*” autoceļu teritoriju – P89 Ķekava–Skaistkalne savieno Rīgu ar Lietuvu paralēli „Via Baltica” jeb autoceļam A7 Rīga–Bauska–Grenctāle (Lietuvas robeža), P89 un P73 Vecumnieki–Nereta–Subate savieno Rīgu ar Daugavpili, piedāvājot alternatīvu autoceļam A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža.
26. Nacionālās nozīmes transporta koridors, saskaņā ar LIAS 2030, ir autoceļi Rīgas–Daugavpils virzienā, t.i. Vecumnieku novadā P89 un P73 autoceļi.
27. Pašvaldības ceļu un ielu kopgarums ir 455,1 km. Asfaltēti ir tikai 3% no pašvaldības ceļiem. Pašvaldības ceļi tiek uzturēti labā stāvoklī – A grupas ceļi un ielas ir 231,4 km jeb 51% no pašvaldības ceļiem.
28. Latvijai stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnijā Jelgava–Krustpils notiek tikai tranzīta kravu pārvadājumi, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību novadā. Nenotiek pasažieru pārvadājumi. Nav nodrošināta autobusu satiksme, kura bija paredzēta kā „kompensācija” dzelzceļa pasažieru pārvadājumu slēgšanai.
29. Vecumnieku novads ir bagāts ar mežiem. Meža zemes aizņem 48 044 ha jeb 57% no novada platības, meži – 54% (VMD meža inventarizācijas dati par 2012.gadu). Augsta mežainība ir visos pagastos, it īpaši Vecumnieku, Valles un Kurmenes pagastos, kur mežainums pārsniedz 60%. Lielākais mežu īpašnieks ir valsts (VAS „LVM” pieder 61% no mežu zemēm).
30. Vecumnieku novadā atrodas valsts nozīmes ģipšakmens atradne „Skaistkalne”. Vietās, kur par 10 m plānāka kvartāra nogulumu sega sedz nogulumiežus, kas satur ģipsi, iespējamas karsta parādības.
31. Novada teritorijā viegli viļņotais reljefs un vāji caurlaidīgie ieži ir veicinājuši pārmitrus apstākļus un kūdras purvu veidošanos. Lielākās atklātās purvu platības atrodas Vecumnieku pagastā (201 ha) un Valles pagastā (149 ha). Lielākie kūdras uzņēmumi – SIA „Misas kūdra” un SIA „Florabalt” – iegūst kūdru un ražo kūdras izstrādājumus eksportam.
32. Novada atradnēs iegūstamo smilti var izmantot celtniecībai, kā pildvielu betonam, silikātizstrādājumu ražošanai (Zvirgzdes atradne), taču lielāko daļu no atradņu krājumiem var izmantot tikai ceļu būvei vai ceļu apkopei ziemā. Novadā ir vairākas māla atradnes.
33. Vecumnieku novadā ir attīstīta lauksaimnieciskā darbība. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) aizņem 29 358 ha jeb 35% no novada platības. Augstvērtīgas lauksaimniecības augsnes atrodas Stelpes, Vecumnieku, Bārbeles un Skaistkalnes pagastā (vērtējums līdz 38 ballēm).
34. Lauksaimniecībā pastāvīgi ir nodarbināts 741 cilvēks, ar lauksaimniecību ir saistīti 1766 nodarbinātie (CSP, 2011.g.). Vecumnieku novada lauksaimnieciskās ražošanas kodolu veido 47 saimniecības. Tās kopā apsaimnieko 5815 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Gandrīz puse (22) saimniecību nodarbojas ar piena lopkopību, t.sk. astoņas ar gaļas liellopu audzēšanu. Vecumnieku novadā ir vairākas bioloģiskās lauku saimniecības, zirgkopības, aitkopības un biškopības saimniecības.
35. Stelpes pagasts pirms laika bija zināms ar Stelpes minerālūdeni, Stelpes dārzenu un augļu konserviem, pienotavu. Pārtikas pārstrādes uzņēmumi vairs nedarbojas; ir saglabājušās ražošanas būves un infrastruktūra, kurām ir ražošanas attīstības potenciāls. Novadā vairākas zemnieku saimniecības attīsta nelielas pārstrādes ražotnes. Salīdzinoši nelielais lauksaimniecību zemju īpatsvars un ne pārāk augsta augšņu auglība, kā arī lauksaimnieciskās ražošanas pieredze ir labs pamats bioloģiskās lauksaimniecības un lauksaimniecības pārstrādes nozaru attīstībai Vecumnieku novadā.
36. Vecumnieku novadā ir izveidotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi. Novadā ir sešas *NATURA 2000* – Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas: dabas liegumi „Dūņezera purvs”, „Kalēju tīrelis”, „Seržu tīrelis”, „Vāveres ezers” un „Zaļezera purvs”, un ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Skaistkalnes karsta kritenes”.

37. Novadā ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums (Skaistkalnes baznīca, Skaistkalnes muižas apbūve, aktieru Amtmaņu muzejs u.c.).
38. Ainaviskais Mēmeles upes posms gar Latvijas–Lietuvas robežu (no Lielmēmeles līdz pat Bauskai) piekļaujas Vecumnieku novadam dienvidos.
39. Vecumniekos, Misā, Beibežos, Piebalgās, Stelpē, Nīzerē, Bārbelē, Gaismā, Skaistkalnē, Mēmelē, Putnos, Vallē un Kurmenē ir izveidotas centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas. Centralizētās siltumsaimniecības sistēmas darbojas Vecumniekos, Misā un Vallē. Misā ir pieejama dabas gāze.
40. Skolas vecuma bērnu skaita samazinājuma dēļ ir slēgtas Kurmenes un Bārbeles pamatskolas.
41. Vecumnieku novadā ir labas izglītības iespējas un mācību sasniegumi. Novadā darbojas četras vidusskolas, pamatskola, pirmskolas izglītības iestāde un pirmskolas izglītības grupas katrā pagastā. Vecumnieku un Skaistkalnes vidusskolās realizē vispārējās vidējās izglītības matemātikas, dabas zinātņu un tehnikas virziena izglītības programmas. Vecumnieku vidusskola ir piektā labākā skola lauku skolu grupā 2011./2012.mācību gadā.
42. Profesionālās ievirzes izglītības iestādē – Vecumnieku mūzikas un mākslas skolā – mācās 133 audzēkņi, Vecumnieku novada sporta skolā – 181 audzēknis.
43. Vecumnieku novadā ir gadiem ilgas sporta tradīcijas, izveidota domes sporta skola, Stelpes pagasta mototrasē „Pīlādzis” notiek starptautiska līmeņa motokrosa sacensības.
44. Valsts iestāžu darbībā vēl ir saglabājies teritoriālo struktūrvienību dalījums bijušajos rajonos, un Vecumnieku novads dalās starp bijušo Bauskas un Aizkraukles rajonu (piem., valsts ceļu apsaimniekošana, mežu pārraudzība, atkritumu apsaimniekošana).
45. Pēc teritorijas attīstības indeksa situācija Vecumnieku novadā, salīdzinot ar vidējo rādītāju valstī, uzlabojas. 2011.gadā Vecumnieku novads atradās 32. vietā pašvaldību rangā. Iepriekšējos gados – 2009. un 2010.gadā – tas bija attiecīgi 43. un 41.vietā.
46. Pašvaldības budžeta izdevumi 2013.gadā ir plānoti 5 413 127 lati. Pamatbudžeta ieņēmumi – 5 059 571 lats. Ir tendence pieaugt nodokļu ieņēmumiem, 2013.gadā tie ir plānoti 52% apmērā. Speciālā budžeta kopējie ieņēmumi 2013.gadā ir plānoti 97 954 lati. Pašvaldību savstarpējos norēķinos Vecumnieku novads 2013.gadā plāno saņemt 114 000 latus. Vecumnieku novadam no Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda 2013.gadā piešķirti 545 264 lati.
47. 2007.–2013.gadā Vecumnieku novada pašvaldība ir realizējusi vairākus ES līdzfinansētus projektus ūdenssaimniecības, energoefektivitātes un satiksmes infrastruktūras jomās.

2.2. Galvenās vērtības

48. Vecumnieku novada galvenās vērtības ir:

- 48.1. novada iedzīvotāji, uzņēmumi, jauniešu un citas sabiedriskās organizācijas;
- 48.2. katra pagasta īpašās vērtības, tradīcijas, cilvēki un apdzīvotās vietas;
- 48.3. spilgti kultūrvēsturiskie objekti un notikumi – Skaistkalnes baznīca, aktieru Amtmaņu muzejs, Kanapenes gadatirgus. Gadiem ilgas sporta tradīcijas, domes sporta skola, starptautiska līmeņa motokrosa sacensības Stelpes pagasta mototrasē „Pīlādzis”;
- 48.4. meži un lauksaimniecības zemes, zemes dziļu resursi – ģipšakmens, kūdra, minerālūdens, smiltis, grants. Kūdras un kokapstrādes uzņēmumi, zemnieku saimniecības, jaunās ģimenes lauku saimniecībās;
- 48.5. starptautiskie autoceļi no Rīgas caur Skaistkalni uz Lietuvu un no Rīgas uz Baltkrieviju un Lietuvu pa Daugavas kreiso krastu;
- 48.6. Mēmeles, Iecavas un Misas upes, Taļķes un Lādzēnu ūdenskrātuves;
- 48.7. robeža ar Lietuvu, Biržu reģionālā parka tuvums, Vecumnieku novada tūrisma produkti (tūrisma maršruti, makšķerēšanas iespējas, laivošana pa Mēmeli);
- 48.8. skolas, kultūras nami, sporta klubi un talanti.

2.3. Vecumnieku novads augstāka līmeņa plānošanas dokumentos

49. Vecumnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā definētā vīzija papildina hierarhiski augstākā teritorijas attīstības plānošanas dokumentā – **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam** (turpmāk – LIAS 2030) – definēto vīziju „Rīga būs nozīmīgs kultūras, tūrisma un biznesa centrs Eiropā. Pilsētu un lauku partnerība nodrošinās augstu dzīves kvalitāti visā Latvijas teritorijā. Latvija – mūsu mājas – zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā.”
50. Vecumnieku novada ilgtermiņa prioritātes iekļaujas LIAS 2030 prioritātēs (skat. 5.att.)

5.att. Vecumnieku novada ilgtermiņa prioritāšu atbilstība Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam

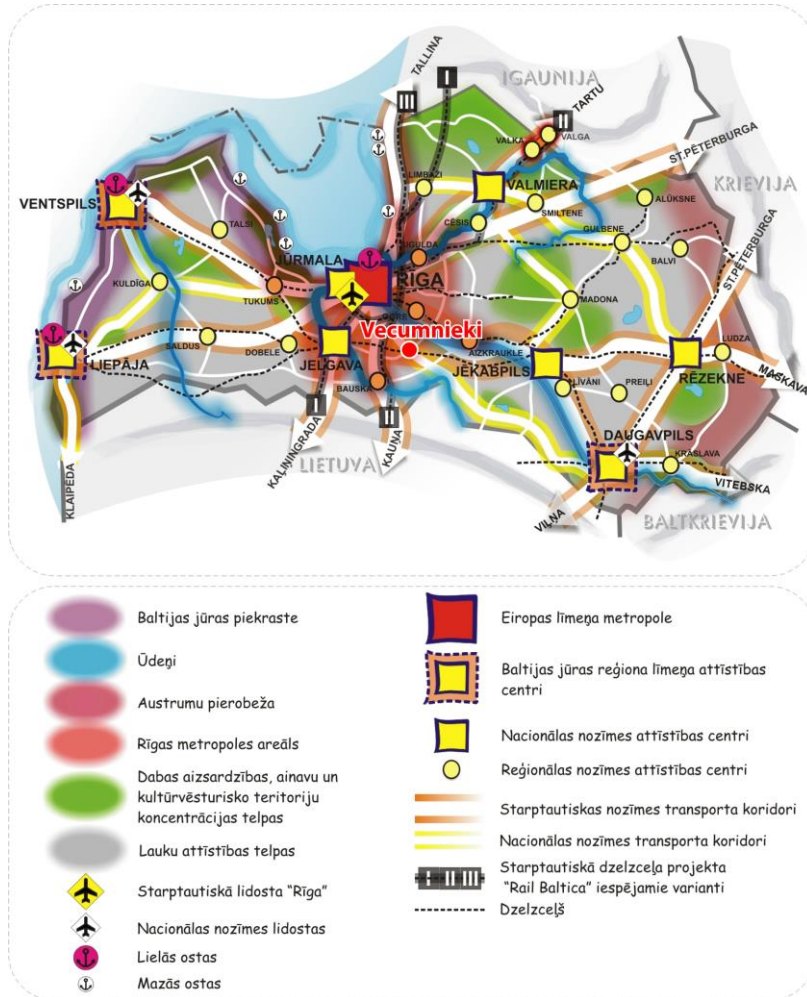

51. LIAS 2030 nākotnes telpiskās attīstības struktūrā **Vecumnieku novads iekļaujas lauku telpā, kas**

daļēji pārklājas ar Pierīgas metropoles areālu (skat. 6.att.). Ņemti vērā arī šādi nacionālās nozīmes objekti un teritorijas:

- 51.1. nacionālās nozīmes transporta koridors Daugavas kreisajā krastā no Rīgas uz Daugavpili;
 - 51.2. Mēmele – nacionālās nozīmes ūdeņu telpa;
 - 51.3. stratēģiskās nozīmes dzelzceļš (sliežu iecirknis Jelgava–Krustpils).
52. LIAS 2030 nākotnes telpiskās attīstības struktūrā atzīmēts arī reģiona nozīmes ceļa projekts „Zemgales josta”, kas Vecumnieku novada teritorijā ir autoceļš P87 Bauska–Aizkraukle.

6.att. Nacionālās nozīmes objekti un teritorijas Vecumnieku novadā

Datu avots: LIAS 2030 prioritāte „Telpiskās attīstības perspektīva”

53. Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā 2006.–2026.gadam noteiktā attīstības vīzija:

Zemgale – labvēlīgas dzīves vides reģions.

Reģions ar Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi.

Reģions ar attīstītu zinātņietilpīgu ekonomiku, ražotnēm un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību.

54. Zemgales plānošanas reģiona apdzīvojuma struktūra:

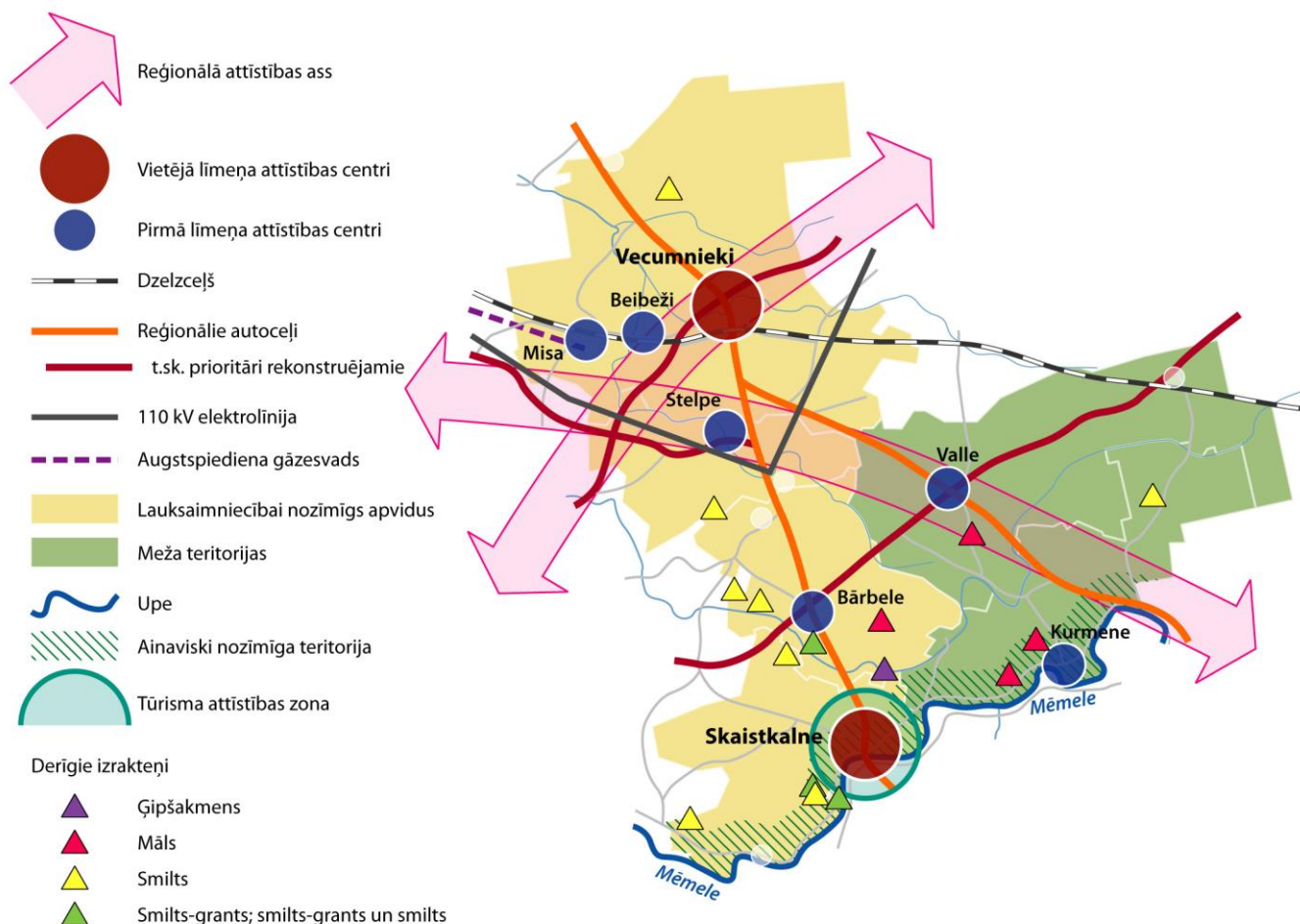
- 54.1. Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā 2006.–2026.gadam nosaka Vecumnieku novadā novadu nozīmes un pirmā līmeņa attīstības centrus;
- 54.2. 2010.gadā veiktajā pētījumā „Pilsētas–lauku mijiedarbība”, kuru paredzēts izmantot Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, noteikti četri novadu nozīmes (Vecumnieki, Stelpe, Skaistkalne un Valle) un pieci vietējās nozīmes (Beibeži, Misa, Bārbele, Taurkalne un Kurmene) attīstības centri;
- 54.3. attīstības centru noteikšana ir paredzēta, nacionālā līmenī apstiprinot Reģionālās politikas

pamatnostādnes 2014.–2020.gadam. Pamatnostādņu projektā ir izstrādāti kritēriji. Pēc tiem ir definēts arī novada nozīmes attīstības centrs Vecumnieku novadā – Vecumnieki, un vietējā līmeņa attīstības centri – Stelpe, Skaistkalne, Valle, Bārbele, Kurmene un Misa.

55. Zemgales plānošanas reģiona lauku teritoriju telpiskā struktūra:

- 55.1. pētījumā „Pilsētas–lauku mijiedarbība” noteiktas tradicionālās lauksaimniecības vai mežsaimniecības teritorijas, kurās ir nozīmīgi saglabāt tradicionālo lauku ainavu un viensētas;
- 55.2. teritorijas plānojumā atzīmētie lauksaimniecībai nozīmīgi apvidi (teritorijas ar augstāko lauksaimniecības zemes vērtību valstī – 50–80 balles) attiecas uz bijušo Bauskas rajonu jeb Vecumnieku novada Skaistkalnes, Stelpes, Bārbeles un Vecumnieku pagastiem. Faktiskā zemju vērtība Vecumnieku novadā ir zemāka (33–38 balles), tomēr lauksaimniecības zemes ir novada vērtība un pašvaldības specializācijas pamatā. Vīzijā Vecumnieku novads definēts kā Pierīgas lauki;
- 55.3. mežsaimniecības nozares nozīmi reģionā būtiski palielina mežiem bagātie bijušie Aizkraukles un Jēkabpils rajoni, kas atzīmēti kā mežu telpas. Vecumnieku novadā mežainība ir augstāka kā valstī vidēji, bez Valles un Kurmenes pagastiem arī Vecumnieku pagastā mežainums pārsniedz 60%. Meži ir novada vērtība un pašvaldības specializācijas pamatā;
- 55.4. lauku teritoriju vēlamajā telpiskajā struktūrā, raksturojot tūrisma attīstību, atzīmēta Mēmeles upe un lauku tūrisms, tostarp Skaistkalnes tūrisma attīstības zona. Vecumnieku novada kultūrvēsturiskās un dabas vērtības – Skaistkalnes baznīca un muižas apbūve, Mēmele u.c. ir novada vērtība un pašvaldības specializācijas pamatā. Pētījumā Skaistkalne atzīmēta kā „vārti”. Vecumnieku novada stratēģijā uzsvērtā robeža ar Lietuvu, Biržu reģionālā parka tuvums, tūrisma produkti un pašvaldību sadarbība, Mēmeles ielejas ainaviskā vērtība;
- 55.5. gan teritorijas plānojumā, gan pētījumā „Pilsētas–lauku mijiedarbība” atzīmētas derīgo izrakteņu ieguves telpas. Vecumnieku novadā atzīmēta valsts nozīmes ģipšakmens atradne „Skaistkalne”, vairākas māla, smilts un kūdras atradnes.

7.att. Reģionālās nozīmes objekti un teritorijas Vecumnieku novadā

Datu avots: „Grupa 93”, pēc Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma 2006.–2026.gadam

56. Zemgales plānošanas reģiona infrastruktūra:

- 56.1. transporta telpiskā struktūra Vecumnieku novadā uzsver reģionālas attīstības asis: Bauskas un Aizkraukles savienojumu – „Zemgales jostu” – un Jelgavas un Jēkabpils savienojumu;
- 56.2. transporta telpiskajā struktūrā ir norādīti prioritāri rekonstruējamie ceļi: „Zemgales josta” (Vecumnieku novadā P87 Bauska–Aizkraukle), P92 Iecava–Stelpe un P88 Bauska–Linde. Vecumnieku novada iekšējās sasniedzamības uzlabošanai ir nozīmīga P87 posma Bārbele–Valle–Taurkalne asfaltēšana. P92 Iecava–Stelpe ceļa asfaltēšana uzlabotu Stelpes pagasta un novada centra sasniedzamību, kā arī reģionālas saites starp Jelgavu un Daugavpili, savukārt ceļa P73 asfaltēšana uzlabotu Kurmenes un Valles sasniedzamību;
- 56.3. transporta telpiskā struktūra uzsver sadarbību starp pašvaldībām, lai attīstītu ilgtspējīgus transporta risinājumus, t.sk. veloinfrastruktūru;
- 56.4. stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnijā Jelgava–Krustpils notiek tikai tranzīta kravu pārvadājumi, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību novadā. Nepieciešama drošības līmeņa uzlabošana, kā arī pasažieru satiksmes atjaunošana starp attīstības centriem Jelgavu un Jēkabpili.
- 56.5. gāzes apgāde (atzars līdz Misai no gāzesvada Rīga–Panevėža) reģiona līmenī netiek detalizēta;
- 56.6. Vecumnieku novadu šķērso 110 kV elektrolīnija, šeit atrodas 110 kV apakšstacija „Stelpe”;
- 56.7. Vecumnieku novadā jāattīsta optiskie telekomunikāciju tīkli;
- 56.8. cita infrastruktūra – *Rail Baltica* projekts, upju transports – Vecumnieku novadu neskar.

2.4. Tendences

57. 21.gadsimts, kas pieteicis sevi ar globālu ekonomisko un finanšu krīzi, tuvākajos gadu desmitos nenovēršami ienesīs jaunas, būtiskas pārmaiņas mūsdienu pasaulē – ekonomikā, klimatā, demogrāfijā, tehnoloģijās, informācijas un kultūras telpā. Palielinoties globālajai konkurencei un sadarbībai, pieaug vērtība atšķirīgajam un unikālajam.
58. Pārtikas vērtības, īpaši veselīgas pārtikas vērtības pieaugums.
59. Strauji attīstīsies informāciju un komunikāciju tehnoloģijas, kā arī nepieciešamība pastāvīgi pilnveidot sabiedrības prasmes tās pielietot ikdienas un darba dzīvē.
60. Arvien lielāka vērība tiks pievērsta vides kvalitātei – videi draudzīgu un energoefektīvu tehnoloģiju izmantošanai ražošanā un komunālo pakalpojumu sniegšanā, ilgtspējīga transporta nodrošināšanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

2.5. Prognozes

61. Saskaņā ar demogrāfiskajiem aprēķiniem iedzīvotāju skaits Vecumnieku novadā negatīva dabiskā pieauguma rezultātā samazināsies.
62. Turpināsies ES fondu apguve. Lai arī lauku pašvaldībām pieejamais finanšu apjoms ir salīdzinoši mazāks kā reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centriem, Vecumnieku novada pašvaldībai ir labas iespējas realizēt ES fondu līdzfinansētus projektus.
63. Saskaņā ar EM prognozēm, Latvijas valsts IKP, salīdzinot ar 2010.gadu, pieaugs 5,1% apmērā līdz 2015.gadam, 4,4% – līdz 2020.gadam, 3,7% – līdz 2025.gadam un 3,2% – līdz 2030.gadam. Sagaidāms arī IKP un līdz ar to ekonomiskās labklājības pieaugums novadā.
64. Turpinoties valsts ceļu sabrukumam, pavājināsies saites ar attālākajām novada vietām, tiks apgrūtināta uzņēmējdarbība

3. Vīzija

65. 2028.gadā Vecumnieku novads ir laba vieta dzīvei un atpūtai **Pierīgas laukos**. Pievilcīga lauku vide 45 minūšu brauciena attālumā no Baltijas mēroga metropoles – Rīgas – centra.
66. **Starptautiski** Vecumnieku novads ir atpazīstams:
 - 66.1. ar kūdras, lauksaimniecības un koksnes produkcijas eksportu;
 - 66.2. ar ģipša tūrisma vietu, kas iekļaujas Bauskas un Biržu tūrisma maršrutos.
67. **Latvijā, galvenokārt rīdziniekiem**, Vecumnieku novads:
 - 67.1. ir atpazīstams ar atpūtas piedāvājumu (makšķerēšana, laivošana, lauku sētas, lauku ēdiens, dzirnavas, sporta un kultūras pasākumi) un lauku produkciju (medus, piens, gaļa, dārzeņi u.c.);
 - 67.2. piedāvā modernu dzīvesveidu – algoto darbu (t.sk. Rīgā augsti apmaksātu) savienot ar lauku saimniekošanu lauku mājā vai savrupmājā, kas nozīmē veselīgu pārtiku, aktīvu dzīvesveidu, iespējas lietot publisko infrastruktūru pakalpojumus.
68. **Novada iedzīvotājiem** Vecumnieku novads ir:
 - 68.1. lepnums par piederību dzimtajam pagastam, par tā kultūras un dabas vērtībām;
 - 68.2. ienākumi pašu uzņēmumā vai saimniecībā un darba vietas;
 - 68.3. laba skola, ar kurā iegūto izglītību var turpināt izglītību augstskolās vai profesionālajās izglītības iestādēs;
 - 68.4. personību attīstošas iespējas kultūrā, sportā un sabiedriskajā dzīvē;
 - 68.5. atbalsts grūtā brīdī;
 - 68.6. tīra vide;
 - 68.7. tuva un moderna pašvaldība.

4. Specializācija

69. Balstoties uz dabas resursu un infrastruktūras pieejamību, esošajiem uzņēmumiem un Vecumnieku novada teritorijas novietojumu attiecībā pret nozīmīgākajiem tirgiem, ir izstrādāta Vecumnieku novada pašvaldības specializācija.
70. Vecumnieku novads, saskaņā ar Latvijas industriālo politiku, veicinās ekonomikas strukturālās izmaiņas, lai Latvijā ražotu preces un pakalpojumus ar augstāku pievienoto vērtību un eksporta vērtību.
71. Vecumnieku novada specializācija, izmantojot vēsturisko lauksaimniecības, mežsaimniecības un kūdras ieguves pieredzi un transportģeogrāfisko situāciju, ir Pierīgas lauku ekonomiskās attīstības veicināšana un pārrobežu sadarbības un ekonomisko saišu stiprināšana Lietuvas pierobežā.
72. Vecumnieku novadā saglabāsies un attīstīsies tradicionālie lauku saimniekošanas veidi savienojumā ar moderniem informācijas tehnoloģiju un transporta risinājumiem:
- 72.1. lauksaimnieciskā ražošana, tostarp bioloģiskā lauksaimniecība;
 - 72.2. pārtikas ražošana;
 - 72.3. mežu apsaimniekošana un kokapstrāde;
 - 72.4. purvu apsaimniekošana un kūdras pārstrāde;
 - 72.5. tūrisma pakalpojumi (lauku un ūdenstūrisms, ēdināšana, izmitināšana, aktīvās atpūtas, dabas un kultūras, izklaides pakalpojumi);
 - 72.6. tirdzniecība (lauku, mājražošanas un amatniecības produkcijas tirdzniecība);
 - 72.7. novada līmeņa izglītības, kultūras, sociālie pakalpojumi;
 - 72.8. sports.
73. Vecumnieku novada specializācija raksturo perspektīvos uzņēmējdarbības virzienus vietējā, Rīgas, Pierīgas reģiona un Latvijas, kā arī starptautiskā mērogā.

1.tab. Vecumnieku novada specializācija

Vecumnieku novads starptautiskajā mērogā	Vecumnieku novads Rīgas, Pierīgas un Latvijas mērogā	Vecumnieku novads vietējā mērogā
<p>Kūdras, lauksaimniecības un koksnes eksporta produkti.</p> <p>Tuvākā Lietuvas robeža no Rīgas, kas dod iespēju ārvalstu tūristiem vienas dienas laikā apmeklēt divas Baltijas valstis.</p> <p>Tūrisma produkti kopā ar Bauskas novadu un Biržu rajonu (Lietuva).</p>	<p>Pierīgas lauku produkcija un dzīves vieta.</p> <p>Ģipšakmens un ar to saistīti tūrisma produkti.</p> <p>Brīvdienu piedāvājums Pierīgas laukos.</p> <p>Starptautiski atpazīstami sporta un kultūras pasākumi (Kanapene, motokross).</p>	<p>Lauksaimnieciskā ražošana, tostarp bioloģiskā lauksaimniecība; pārtikas ražošana; mežu apsaimniekošana un kokapstrāde; derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde; tūrisma pakalpojumi; lauku, mājražošanas un amatniecības produkcijas tirdzniecība; novada nozīmes pakalpojumi; sports.</p>

74. **Pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanā** prioritāri tiek virzīts perspektīvajiem uzņēmējdarbības virzieniem, fokusējot investīcijas un veicinot ES fondu un valsts līdzekļu piesaisti jomās, kurās jau būtiskus rezultātus ir panācis privātais sektors.

5. Stratēģiskais mērķis un ilgtermiņa prioritātes

75. **Stratēģiskais mērķis ir veicināt ienākumu un dzīves vides kvalitātes pieaugumu Vecumnieku novadā.**
76. Lai sasniegtu stratēģisko mērķi, Vecumnieku novada pašvaldība koncentrēs resursus šādām **ilgtermiņa prioritātēm**:
- 76.1. darba vietas un uzņēmējdarbība;
 - 76.2. ceļi un sakari;
 - 76.3. izglītība;
 - 76.4. atpūta un tūrisms.

5.1. Darba vietas un uzņēmējdarbība

77. Uzņēmējdarbības pamatu veido Vecumnieku novadā esošie dabas resursi, kuru efektīva un pareiza izmantošana ļauj tos uzturēt, saglabāt un vairojot ienākumus.
78. **Mežu** apsaimniekošana sadarbībā ar mežu īpašniekiem, it īpaši VAS „Latvijas Valsts meži”, un meža infrastruktūras izveide:
- 78.1. novada ceļu tīkla attīstībai;
 - 78.2. atpūtas vietu izveide tūrisma attīstībai;
 - 78.3. atbalstam kokapstrādes uzņēmumiem;
 - 78.4. atbalstam zemnieku saimniecībām meža nekoksnes vērtību ieguvē.
79. **Lauksaimniecības** zemju apsaimniekošana:
- 79.1. lauku ceļu tīkla attīstība;
 - 79.2. atbalsts jaunajiem zemniekiem;
 - 79.3. meliorācijas sistēmu uzlabošana;
 - 79.4. atbalsts nelauksaimnieciskiem darbības veidiem – zivju dīķi, tūrisma objekti, sadarbība ar Lietuvu u.c.;
 - 79.5. lauku produkcijas tirgus veicināšana – tirgus tradīciju paplašināšana, Rīgas ielas piemērošana tirdzniecībai Vecumnieku centrā, zemnieku, mikrouzņēmumu, mājražotāju un amatnieku tirdzniecības nosacījumu atvieglošana;
 - 79.6. bioloģiskās lauksaimniecības veicināšana.
80. **Derīgo izrakteņu** ieguve un apstrāde:
- 80.1. lauku ceļu tīkla attīstība sadarbībā ar kūdras, smilts un grants izstrādātājiem;
 - 80.2. darbaspēka piesaiste, motivācija un kvalifikācija.
81. **Pašvaldības uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi** ir vērsti uz ekonomiskās atdeves palielināšanu:
- 81.1. ražošanai un komercdarbībai piemēroto teritoriju attīstība – pievadceļu izbūve, ūdensapgādes, elektroapgādes, sadzīves notekūdeņu un lietusūdeņu savākšanas, sakaru komunikāciju kompleksa attīstība un vides piesārņojuma mazināšana;
 - 81.2. līdzdalība valsts atbalsta pasākumu īstenošanā uzņēmumiem Vecumnieku novadā – ES fondu finansējuma piesaiste, sarunas ar valsts uzņēmumiem;
 - 81.3. atbalsta pasākumi darbaspēka pieejamībai – transports, kvalifikācija, stipendijas un mājoklis;
 - 81.4. līdzdalība uzņēmējdarbības finanšu instrumentos – kooperācija, stipendiju fondi;
 - 81.5. Vecumnieku novada tūrisma produktu izstrāde, tostarp „ģipša programma” – pētniecība, izglītība, tūrisma objekts „Latvijas ģipša muzejs”, starptautiskās sadarbības tīkls ģipša izstrādes pieredzes iepazīšanai;
 - 81.6. Vecumnieku novada zīmola popularizēšana.

5.2. Ceļi un sakari

82. Labas kvalitātes ceļi un sakari ir pamats uzņēmējdarbības attīstībai un pakalpojumu pieejamībai.

5.2.1. Ceļu programma

83. Nozīmīgāko ceļu infrastruktūru veido valsts autoceļi. Sadarbībā ar Satiksmes ministriju nepieciešams nodrošināt asfalta seguma uzklāšanu un esošā asfalta seguma uzlabošanu sekojošos valsts autoceļu posmos:
- 83.1. prioritāri – savienojuma uzlabošana **ar Skaistkalni un Lietuvu**, rekonstruējot P89 autoceļa posmu no Bārbeles līdz Skaistkalnei;
 - 83.2. savienojuma uzlabošana **ar Valli un Kurmeni**, rekonstruējot P73 autoceļa posmu Vecumnieku novadā;
 - 83.3. Vecumnieku, kā arī Misas un Beibežu savienojums **ar Iecavu**, asfaltējot:
 - 83.3.1. P88 Bauska–Linde autoceļa posmu no Vecumniekiem līdz V1011;
 - 83.3.2. V1011 Pārslas–Misa–Šarlotes autoceļa posmu no P88 līdz Misai;
 - 83.3.3. V1012 Zvirgzde–Misa–Dāviņi autoceļa posmu no Misas līdz pieslēgumam pie P92 Iecavas novadā;
 - 83.4. **Stelpes savienošana ar Iecavu** (un Jelgavu) uzņēmējdarbības veicināšanai, asfaltējot P92 Iecava–Stelpe;
 - 83.5. P88 Bauska–Linde asfaltēšana Vecumnieku izejai uz Ķegumu (tostarp **Daugavas** šķērsošanai);
 - 83.6. novada centra – **Vecumnieku** savienošana ar **Bausku**, asfaltējot P88 Bauska–Linde atlikušo posmu;
 - 83.7. Rīgas un Vecumnieku sasniedzamības uzlabošana **no Kurmenes** (V1003 posms no Kurmenes līdz P73), **Mēmeles** upes pieejamības uzlabošana, Kurmenes un Skaistkalnes kopēja tūrisma piedāvājuma attīstība pie Mēmeles, asfaltējot V1003 Ozolaine–Skaistkalne–Straumes;
 - 83.8. reģiona saišu nodrošināšana, Valles un Bārbeles sasniedzamības uzlabošana, asfaltējot P87 Bauska–Aizkraukle („**Zemgales josta**”);
 - 83.9. **Mēmeles** upes, Skaistkalnes pagasta Putnu un Mēmeles ciemu pieejamības uzlabošana un tūrisma attīstība, asfaltējot V1020 Likverteni–Jaunsaule–Skaistkalne;
 - 83.10. **Skaistkalnes** savienošana **ar Bausku**, asfaltējot V1003 Ozolaine–Skaistkalne–Straumes.
84. Ilgtermiņā nepieciešams risināt **Mēmeles upes šķērsošanu** upes posmā starp Kurmeni un Nemunēles Radvilišķiem (Lietuva).
85. Pie valsts un starptautiskas nozīmes autoceļiem nepieciešams attīstīt tirdzniecības vietas, autostāvvietas un **pakalpojumu objektus**, tādējādi uzlabojot satiksmes dalībnieku komfortu, kā arī veicinot vietējās ekonomiskās aktivitātes, it īpaši:
- 85.1. Vecumnieku ciemā Rīgas ielā (P89 Ķekava–Skaistkalne);
 - 85.2. Skaistkalnes ciemā Rīgas ielā (P89 Ķekava–Skaistkalne), t.sk. laukumā pie bijušā robežpunkta;
 - 85.3. Valles ciemā P87 un P73 krustojuma apkārtnē;
 - 85.4. Bārbeles ciemā P87 un P89 apkārtnē.

- 86. Pašvaldību ceļu jomā nepieciešams:
 - 86.1. sakārtot pašvaldību ceļu īpašumtiesības;
 - 86.2. attīstīt pašvaldību ceļu tīklu ražošanas uzņēmumu izejai uz valsts autoceļiem.
- 87. Sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām un Zemgales plānošanas reģionu nepieciešams attīstīt ilgtspējīgus transporta risinājumus, attīstīt veloinfrastruktūru.
- 88. Sabiedriskā transporta pakalpojumu uzlabošana trijstūrī „Valle–Vecumnieki–Bārbele”, kā arī pasažieru pārvadājumu uzlabošana līdz Skaistkalnei, Kurmenei un Misai.
- 89. Veicināt starptautiskos pasažieru pārvadājumus ar autobusiem posmā Rīga–Birži (Kupišķi) un pa dzelzceļu posmā Jelgava–Krustpils (Jēkabpils).

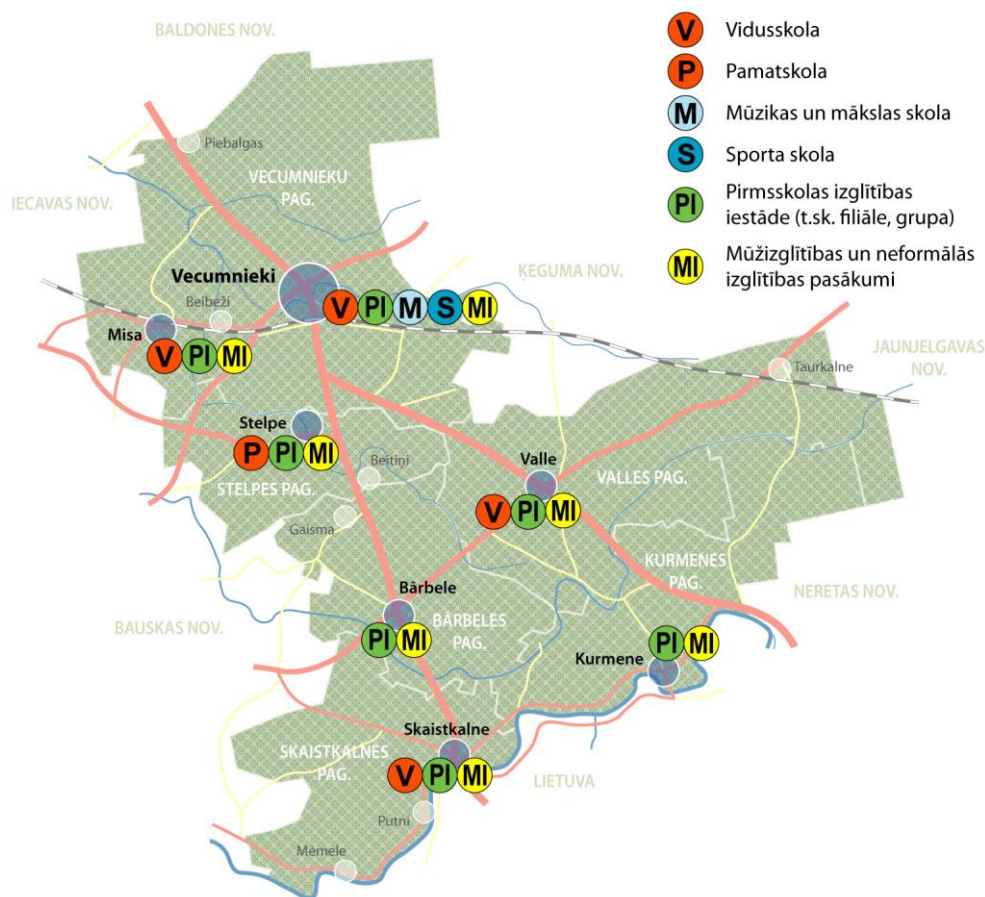
5.2.2. Programma „Digitālie Vecumnieki”

- 90. Sakaru jomā nozīmīgākās investīcijas Vecumnieku novadā ir saistītas ar Satiksmes ministrijas plānoto ātrgaitas platjoslas tīkla infrastruktūras attīstību. Līdz tā saucamo „balto teritoriju”, kas Vecumnieku novadā ir Kurmenes, Valles, Skaistkalnes un Stelpes pagasti, nodrošināšanai ar optisko sakaru infrastruktūru, Vecumnieku novada pašvaldība uzturēs izveidoto radiosakaru pārraides tīklu.
- 91. Lai nodrošinātu iedzīvotājiem un uzņēmējiem tuvu pašvaldību, nepieciešams pārvaldē ieviest e-risinājumus – elektroniskos pakalpojumus, informācijas pieejamību internetā, datu drošības pasākumus, veikt pašvaldības speciālistu apmācību un uzlabot administratīvo kapacitāti.
- 92. Digitālā izcilība ir apsveicama visās jomās. Vecumnieku novada izglītības, kultūras un citām sabiedriskajām iestādēm jābūt par piemēru IKT ieviešanai un lietošanai ikdienā.

5.3. Izglītība

- 93. Nav nozīmīgākas prioritātes par pastāvīgu izglītošanos!
- 94. Vecumnieki ir prestiža izglītības iegūšanas vieta (gan vietējām, gan kaimiņu pašvaldību ģimenēm) ar vidusskolu, mākslas, mūzikas un sporta skolām, modernu sporta centru.
- 95. Vecumnieku novada pagastu skolu tīkls veido labas izglītības pamatu.
- 96. Katra skola ir cieši saistīta ar pagasta uzņēmumiem un to pārstāvēto jomu (zinātniskā pētniecība, brīvprātīgais darbs, prakse, skolēnu mācību uzņēmumi u.c.).
- 97. Katra skola ir sava pagasta sirds un aktīvi iesaistās pagasta sabiedriskajās aktivitātēs.
- 98. Notiek pastāvīga novada izglītības iestāžu materiālās bāzes uzlabošana un efektīvu apmācības metožu (t.sk. IKT balstītu) ieviešana.
- 99. Izglītības iestādes attīsta karjeras izglītības, mūžizglītības un interešu izglītības programmas, atbilstoši sava pagasta resursiem un specializācijai.

8.att. Vecumnieku novada izglītības pakalpojumu pieejamība

5.4. Atpūta un tūrisms

100. Vecumnieku novads veido kultūras, sporta, tūrisma un aktīvās atpūtas vidi, lai kļūtu par labākajiem Pierīgas laukiem, kur dzīvot un audzināt talantīgus bērnus, pavadīt nedēļas nogali vai atvaļinājumu.
101. Vecumnieku novada **atpūtas un tūrisma sastāvdaļas** veido:
 - 101.1. **VESELĪGS LAUKU ĒDIENS** (medus, dārzeņi u.c.) un pasākumi ar iespēju iegādāties lauku produktus, ko paņemt līdzī uz pilsētu – Kanapenes gadatirgus, Vecumnieku tirdziņi, pļaujas svētki Ausekļu dzirnavās u.c.);
 - 101.2. **ĢIPŠAKMENS** („muzejs”, tūrisma maršruti kopā ar Biržiem, prakses nodarbības un radošās nometnes mākslas skolām un „jaunajiem dakteriem un tēlniekiem”, pētniecības un izglītības aktivitātes);
 - 101.3. **ATPŪTA SVAIGĀ GAISĀ** (dzirnavu apskates objekti, briežu dārzi, laivošana Mēmelē, makšķernieku pasākumi u.tml.);
 - 101.4. **SPORTA DZĪVE** (Pīlādžu mototrase, sporta skola, pagastu sporta dzīve u.c.);
 - 101.5. **PASĀKUMU KALENDĀRS** (festivāls „Pīlādzis”, novada dziesmu svētki u.c.).
102. Vecumnieku novada atpūtas un tūrisma piedāvājums nosaka Vecumnieku novada tēlu – zīmolu. Vecumnieku novads ir visu pagastu – Vecumnieku, Stelpes, Bārbeles, Valles, Kurmenes un Skaistkalnes pagastu novads. Katrs pagasts ar savu interesanto mantojumu, bagātībām un cilvēkiem piedalās Vecumnieku novada **zīmolā** ar pagasta vērtībām.

103. Prioritāte ir vērsta uz publiskās ārtelpas labiekārtošanu, jaunu objektu izveidi, tirgošanās tradīciju attīstību un kultūras, sporta un interešu izglītības kvalitātes paaugstināšanu novadā.
104. Nozīmīgākie projekti:
- 104.1. Vecumnieku centra publiskā telpa, pārveidojot centrālo Rīgas ielu par tirdzniecības ielu, kurā pārstāvēta vietējo zemnieku produkcija, ērta gājēju un velosipēdistu pārvietošanās – novada reprezentācijas telpa. Publisko ārtelpu raksturo ērtība, komforts, pievilcība, aktīva tirdzniecība, pasākumi;
- 104.2. Vecumnieku Vecais ezers – aktīvās atpūtas telpa, peldvieta un ūdens sporta izklaide;
- 104.3. Vecumnieku Jaunais ezers – pastaigu teritorija;
- 104.4. Vecumnieku sporta centrs – sporta zāle un stadions.
105. Tirgus tradīciju nostiprināšana:
- 105.1. tradicionālie tirgus pasākumi (Kanapene u.c.);
- 105.2. administratīvo šķēršļu mazināšana un produkcijas tirdzniecības veicināšana lauksaimniekiem, mājražotājiem, amatniekiem;
- 105.3. tirgus vietas un laukumi pagastos.

9.att. Vecumnieku novada atpūtas un tūrisma piedāvājums

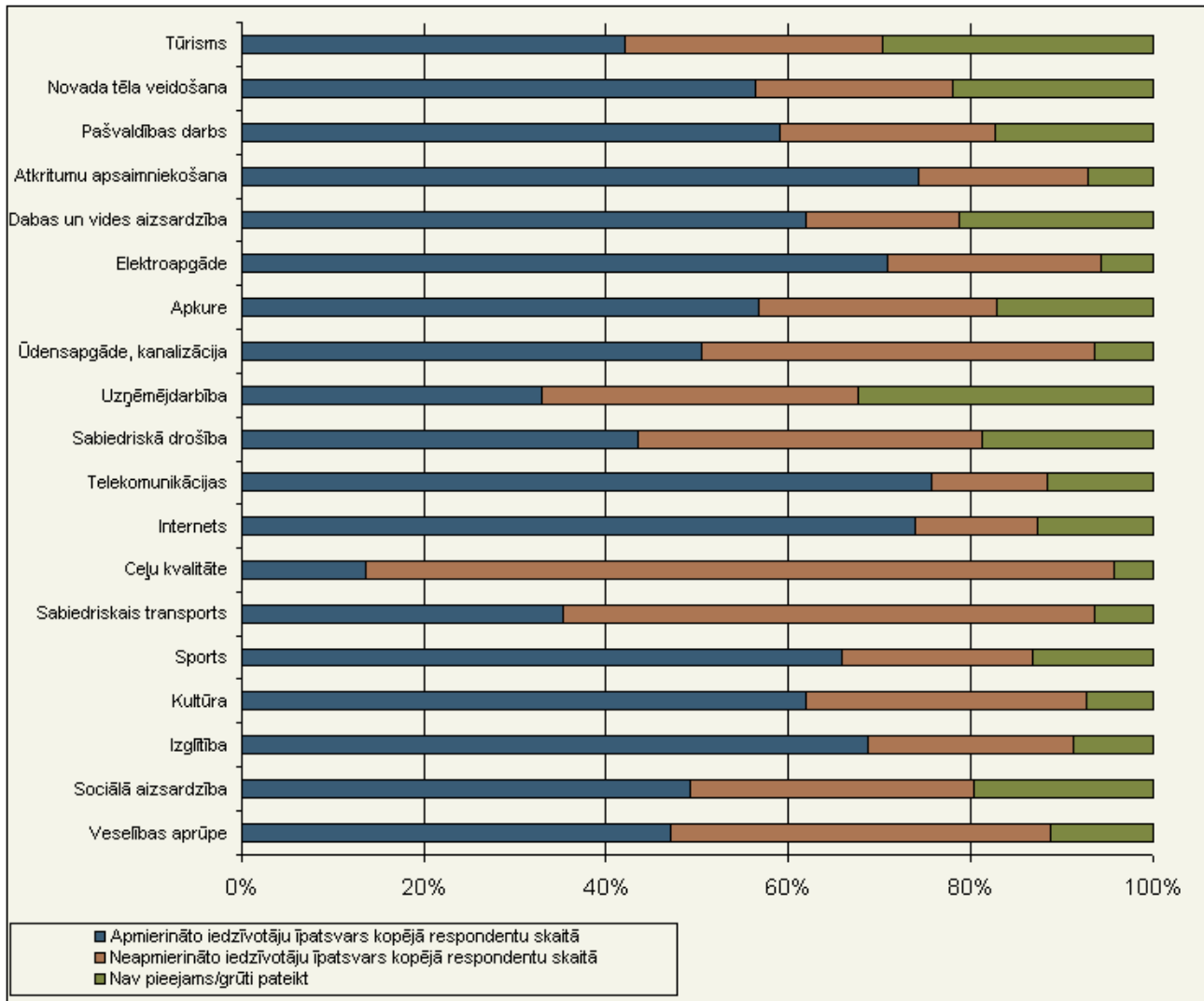

6. Attīstības indikatori

Rādītājs un tā mērvienība	Bāzes situācija		Nākotnes situācija		Datu avots
	Gads	Vērtība	Vērtība 2020.gadā	Vērtība 2028.gadā	
Iedzīvotāju skaits, absolūti skaitļi	01.01.2012.	8629	9500	Atgūts lielākais skaits (1995.g.) 11 000	CSP
Dabiskais pieaugums, absolūti skaitļi	2011.	-77	Samazinājusies negatīvā tendence (-3)	Pozitīvs (+2)	CSP
Migrācijas saldo, absolūti skaitļi	2010.	-86	Samazinājusies negatīvā tendence (-3)	Pozitīvs (+2)	CSP
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits, t.sk.: absolūti skaitļi	2011.	547	Pieaudzis	Pieaudzis	CSP
zemnieku saimniecības		166	Pieaudzis	Pieaudzis	
komercsabiedrības		103	Pieaudzis	Pieaudzis	
Nodarbinātība (darba ņēmēju un pašnodarbināto skaits), absolūti skaitļi; % no darbaspējas vecuma iedz.	2011.	4555; 83%	Pieaudzis	Pieaudzis	VSAA
Privātajā sektorā strādājošo skaits pamatdarbā pēc faktiskās darba vietas, %	2010.	49,4% (593)	Pieaudzis	Pieaudzis	CSP
Sociāli apdrošināto personu skaits (unikālas personas), absolūti skaitļi	01.01.2012.	4115	Pieaudzis	Pieaudzis	VSAA
Bezdarba līmenis, %	01.01.2012.	7	Nav paaugstinājies	Nav paaugstinājies	NVA
Strādājošo mēneša vidējā neto* darba samaksa, LVL	2012.gada pirmie 3 mēneši	338	Pieaugusi	Pieaugusi	CSP
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs pašvaldības budžetā, lati uz 1 iedz.	2011.	221	Pieaudzis	Pieaudzis	Pašvaldība
Pašvaldības pakalpojumu kvalitāte, respondentu īpatsvars, kas ir un kas nav apmierināts ar pakalpojumu	2012.	skat. 10.att.	Uzlabojies (apmierināto iedzīvotāju īpatsvars nav mazāks par 70%)	Uzlabojies (apmierināto iedzīvotāju īpatsvars nav mazāks par 80%)	Kvalitatīvs vērtējums (iedzīvotāju aptauja)

*pēc nodokļu nomaksas

10.att. Iedzīvotāju vērtējums par valsts un pašvaldības pakalpojumiem Vecumnieku novadā 2012.g.

Datu avots: Iedzīvotāju aptauja (321 respondents, 2012.g.)

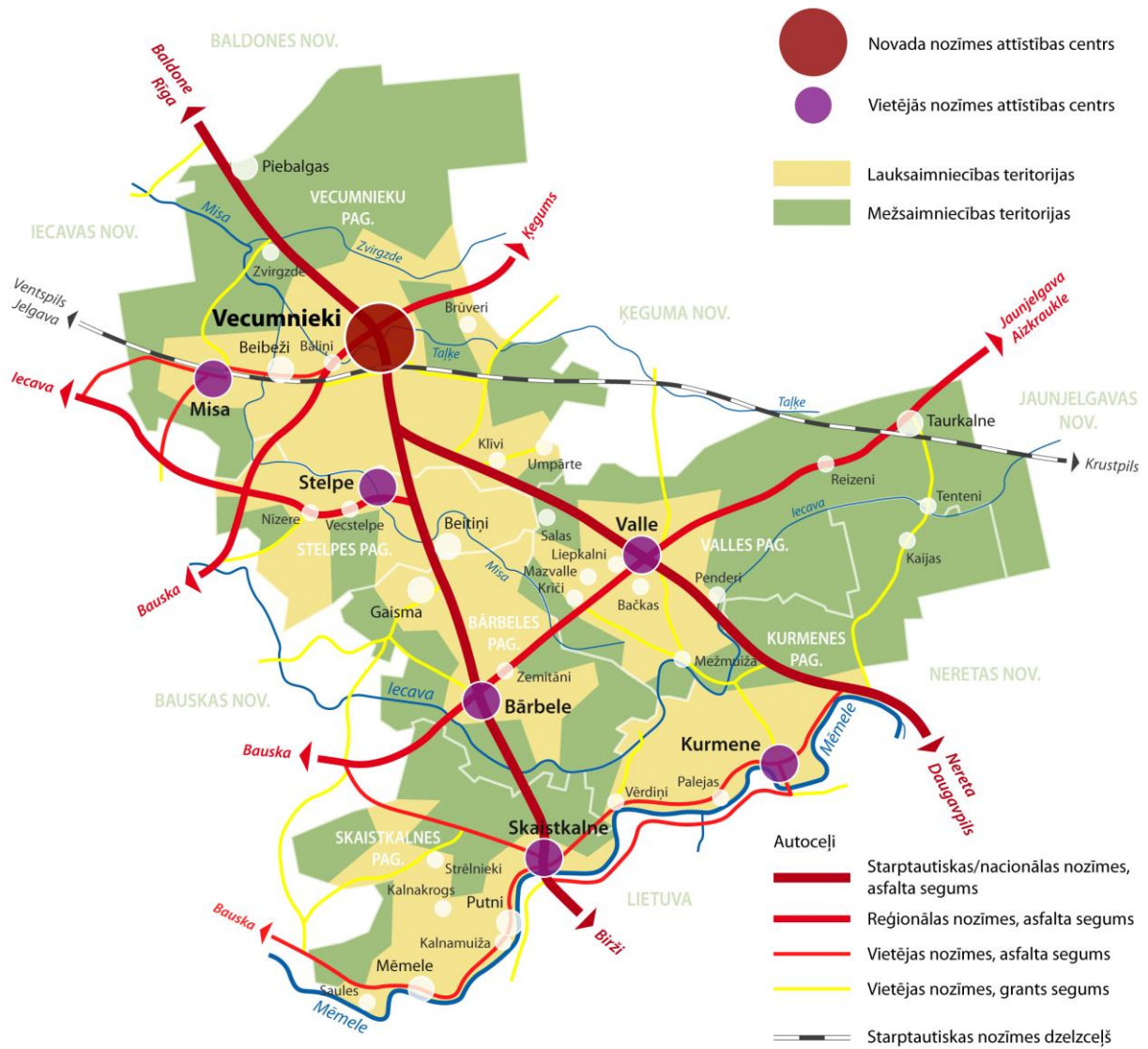
7. Telpiskās attīstības perspektīva

106. Telpiskās attīstības perspektīva atspoguļo Vecumnieku novada teritorijas struktūru 2028.gadā – galvenās telpas dzīvojamajām, pakalpojumu, darījumu, ražošanas un saimnieciskajām funkcijām, dabas struktūru un kultūras mantojumu.
 - 106.1. Telpiskās attīstības perspektīvu paskaidro vairākas kartoshēmas:
 - 106.2. NĀKOTNES TELPISKĀ STRUKTŪRA;
 - 106.3. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA;
 - 106.4. ATTĪSTĪBAS CENTRU UN PAKALPOJUMU STRUKTŪRA;
 - 106.5. RAŽOŠANAS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS STRUKTŪRA;
 - 106.6. TRANSPORTA STRUKTŪRA;
 - 106.7. INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA;
 - 106.8. DABAS STRUKTŪRA;
 - 106.9. KULTŪRVĒSTURES MANTOJUMA STRUKTŪRA.
107. Telpiskās attīstības perspektīva respektē Vecumnieku novada funkcionālās saites ar kaimiņu novadiem un valsts robežu ar Lietuvu.

7.1. Nākotnes telpiskā struktūra

108. Vecumnieku novada telpiskās attīstības struktūrā galvenā loma ir mozaīkveida zemes lietojumam, lauksaimniecības un meža resursiem, ceļu tīklam un lauku apdzīvojumam.
109. Vecumnieku novada telpiskā attīstības perspektīva nosaka lauku, mežu un ūdeņu telpas tradicionālo lauku saimniekošanas veidu saglabāšanai un attīstībai:
 - 109.1. lauksaimniecības teritorijas – lauksaimnieciskajai ražošanai, tostarp bioloģiskajai lauksaimniecībai, uzņēmumu darbībai; daudzveidīgai teritorijas izmantošanai, ja tā nepasliktina blakus esošo nekustamo īpašumu izmantošanas iespējas;
 - 109.2. mežsaimniecības teritorijas – mežu un purvu apsaimniekošanai, koksnes resursu un kūdras ieguvei un apstrādei; teritorijas izmantojamas ienākumu veidošanai, līdzsvarojot mežsaimniecības intereses ar tūrisma un rekreācijas vajadzībām;
 - 109.3. ūdeņu teritorijas – Mēmeles, Iecavas, Mīsas upes un tām piegulošās teritorijas izmantojamas daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu sniegšanai un rekreācijas pakalpojumiem;
 - 109.4. apdzīvojuma un attīstības centri;
 - 109.5. transporta teritorijas.
110. Derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde (minerālūdens, ģipsakmens, grants u.c.) pieļaujama lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijās esošajās atradnēs.
111. Vērtīgajās lauku zemēs nav pieļaujama īpašumu sadrumstalošana un apmežošana.

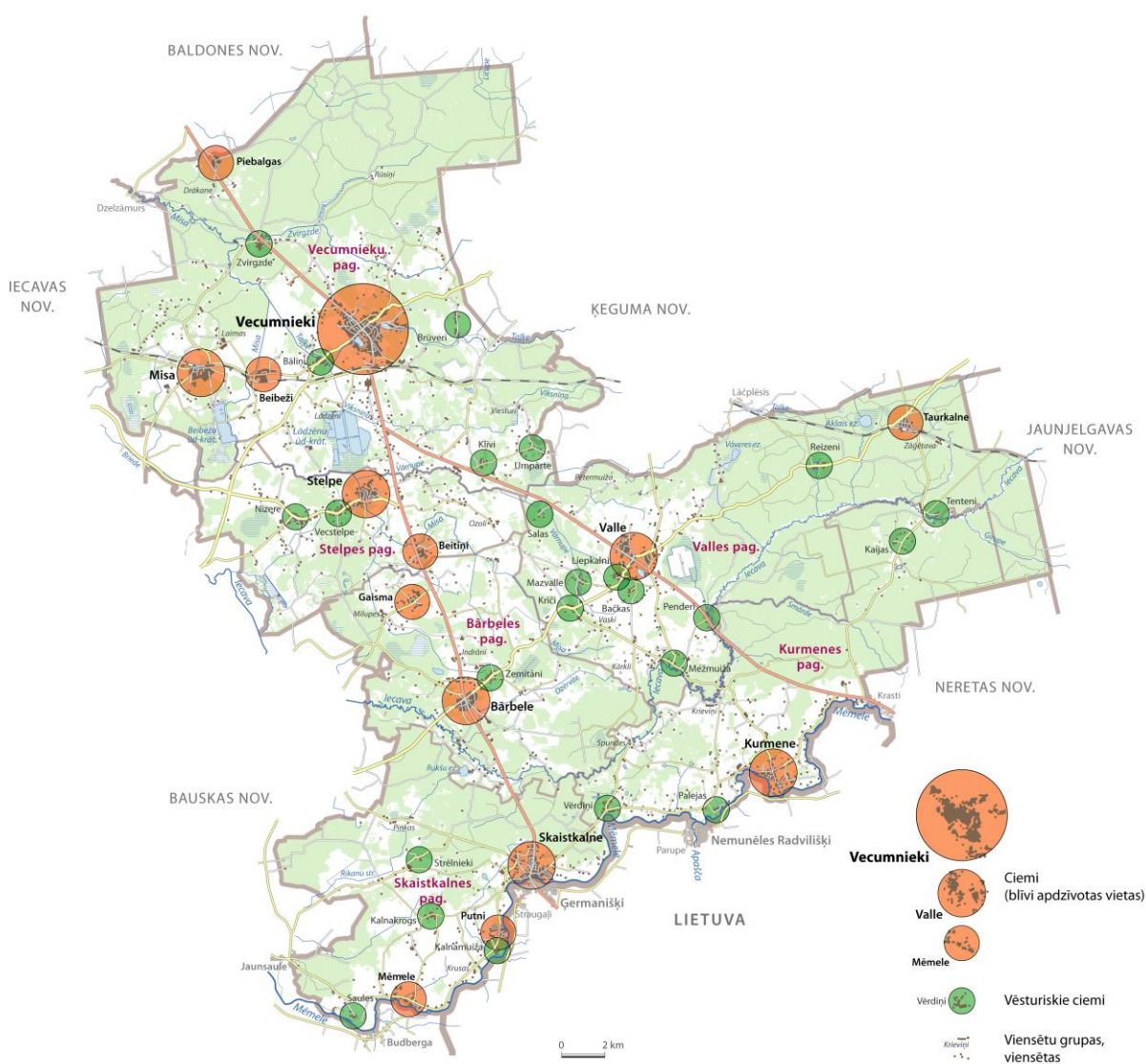
11.att. Vecumnieku novada nākotnes telpiskā struktūra

7.2. Apdzīvojuma struktūra

112. Apdzīvojuma struktūras mērķis ir saglabāt vietu vēsturi un vietas piederības sajūtu.
113. Vecumnieku novada apdzīvojuma struktūra nosaka novada esošās apdzīvojuma struktūras saglabāšanu:
 - 113.1. nosakot koncentrētas apbūves ciemus (augstāks labiekārtojuma un dzīves kvalitātes līmenis);
 - 113.2. respektējot lauku ciemus – vēsturiskās viensētu grupas un apdzīvotās vietas, kas attīstījušās pie saimnieciskiem objektiem.
114. Pārējā novada lauku teritorijā veicināma apdzīvojuma attīstība viensētās un lauku saimniecībās, elastīgi regulējot apbūvi un zemes izmantošanu.

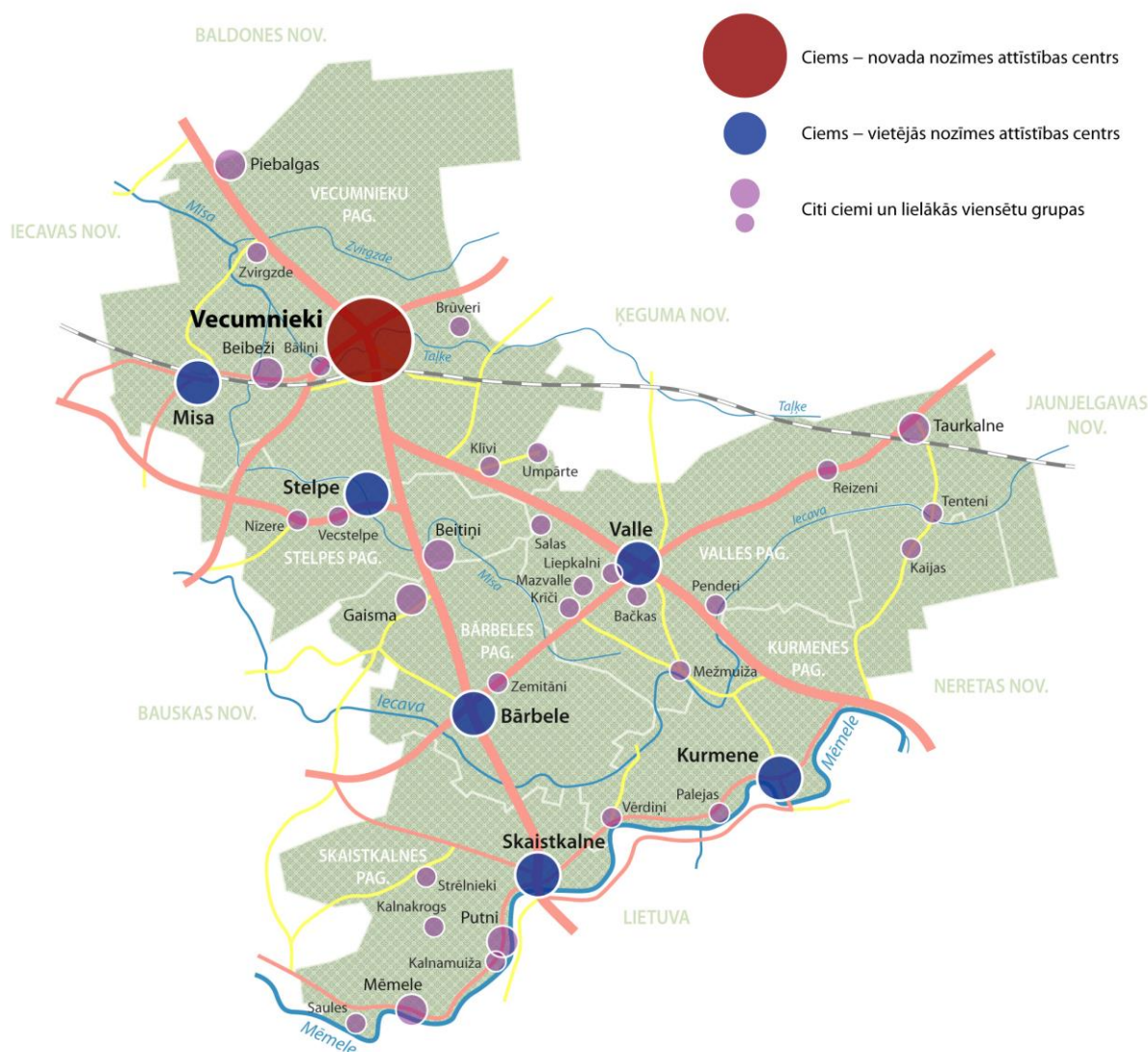
12.att. Vecumnieku novada nākotnes apdzīvojuma struktūra

7.3. Attīstības centru un pakalpojumu struktūra

115. Attīstības centru un pakalpojumu struktūru nosaka policentriskās attīstības modelis:
- 115.1. Vecumnieku novadā ir viens novada nozīmes attīstības centrs – Vecumnieki;
- 115.2. un seši vietējās nozīmes attīstības centri – Misa, Stelpe, Bārbele, Skaistkalne, Valle un Kurmene.
116. Novada un vietējās nozīmes attīstības centros ir nodrošināti pašvaldības pakalpojumi un publiskā infrastruktūra.
117. Inženierapgādes, transporta un sakaru infrastruktūras pakalpojumi ir nodrošināti arī pārējos blīvas apbūves ciemos – Gaismās, Taurkalnē, Nīzerē, Putnos, Mēmelē un Beibežos.
118. Pārējā novada teritorijā, lai nodrošinātu publisko pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, pašvaldība uztur pašvaldības ceļus, veic atsevišķu iedzīvotāju grupu pārvadājumus (skolēni, sociālā aprūpe u.tml.), nodrošina interneta sakarus, organizē atkritumu apsaimniekošanu u.c. pakalpojumus saskaņā ar pašvaldības funkcijām.

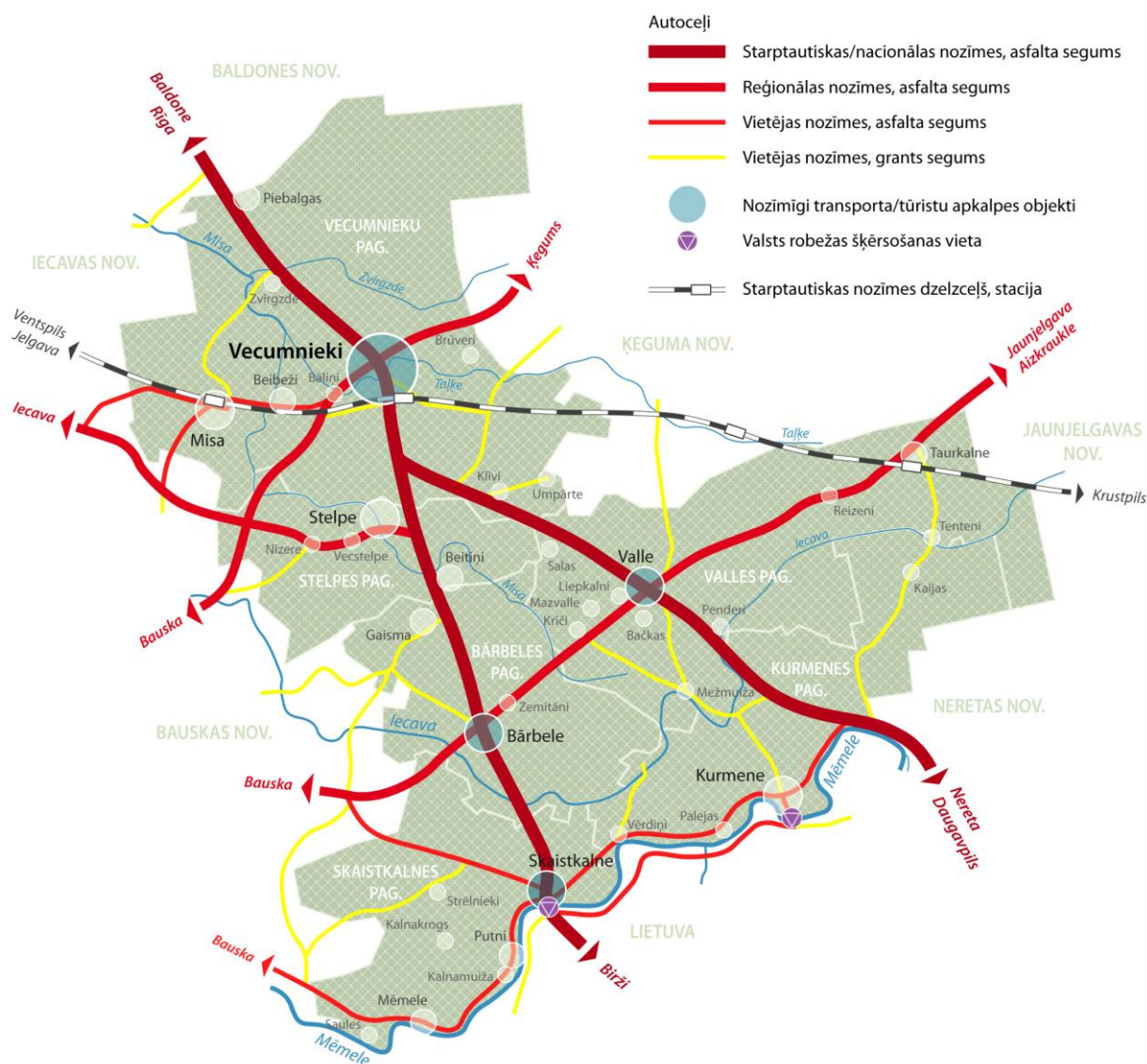
13.att. Vecumnieku novada nākotnes attīstības centru un pakalpojumu struktūra

7.4. Transporta struktūra

119. Transporta struktūras dzīvotspēja balstās valsts ceļu tīkla kvalitātē.
120. Pašvaldība nodrošina lauku apdzīvoto vietu sasaisti ar valsts ceļu tīklu.
121. Transporta struktūras mērķi ir:
 - 121.1. nodrošināt vidi lauku saimniecīšanai un uzņēmējdarbībai;
 - 121.2. nodrošināt pakalpojumu pieejamību novada teritorijā – ceļus no lauku ciemiem līdz Vecumnieku novada attīstības centriem;
 - 121.3. nodrošināt sabiedriskā transporta pakalpojumus un iedzīvotāju mobilitāti.
122. Nepieciešama valsts ceļu asfaltēšana sasniedzamības uzlabošanai novada iekšienē, ar Rīgu un citām pilsētām. Transporta struktūra atspoguļo prioritātē „Ceļi un sakari” veicamos pasākumus sadarbībā ar nacionālo līmeni.

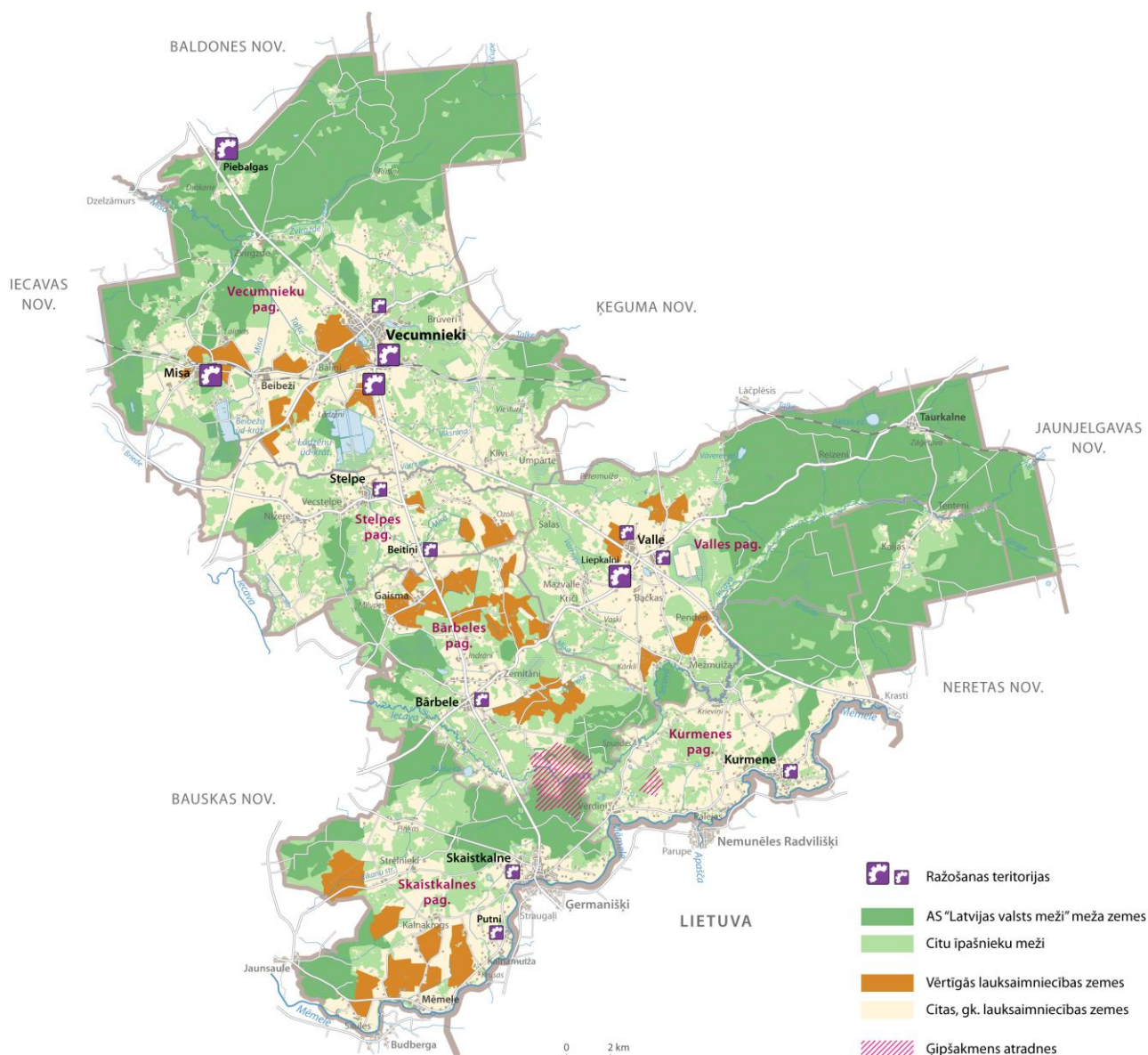
14.att. Vecumnieku novada nākotnes transporta struktūra

7.5. Ražošanas un uzņēmējdarbības struktūra

123. Ražošanas un uzņēmējdarbības struktūra balstās Vecumnieku novada dabas kapitālā – mežu, lauksaimniecības zemju, zemes dziļu resursos un esošajos uzņēmumos.
124. Ražošana un uzņēmējdarbība nodrošinās darba vietas un ienākumus.
125. Ražošanas un uzņēmējdarbības teritorijām nepieciešama inženiertehniskā, sakaru un ceļu sakārtošana, kā arī vēsturiskā vides piesārņojuma novēršana.
126. Vecumnieki – novada tirdzniecības centrs, pazīstams pircējiem un pārdevējiem. Centrs, kurā nopērkama lauku saimniecību produkcija un tiek popularizēta visa novada teritorija.
127. Vecumnieku novada kūdras, lauksaimniecības, kokapstrādes, būvniecības uzņēmumu saražotā produkcija ir eksporta prece ar augstu pievienoto vērtību.

15.att. Vecumnieku novada nākotnes ražošanas un uzņēmējdarbības struktūra

7.6. Inženiertehniskā infrastruktūra

128. Inženiertehniskā nodrošinājuma pamats ir valsts kapitālsabiedrību investīcijas lauku teritorijās – mobilo un interneta sakaru un energoapgādes kvalitātes uzlabošana.
129. Pašvaldība ieviesīs energoefektīvus risinājumus pašvaldības objektos, kā arī rūpēsies par vides politikas mērķu sasniegšanu, attīstot ciemu ūdenssaimniecību.
130. Prioritāte ir teritorijām, kuru sakārtošana veicina nodarbinātību un ienākumus.
131. Inženiertehniskā infrastruktūra atspoguļo ilgtermiņa prioritātē „Ceļi un sakari” veicamos pasākumus sadarbībā ar nacionālo līmeni sakaru un energoapgādes jomā.

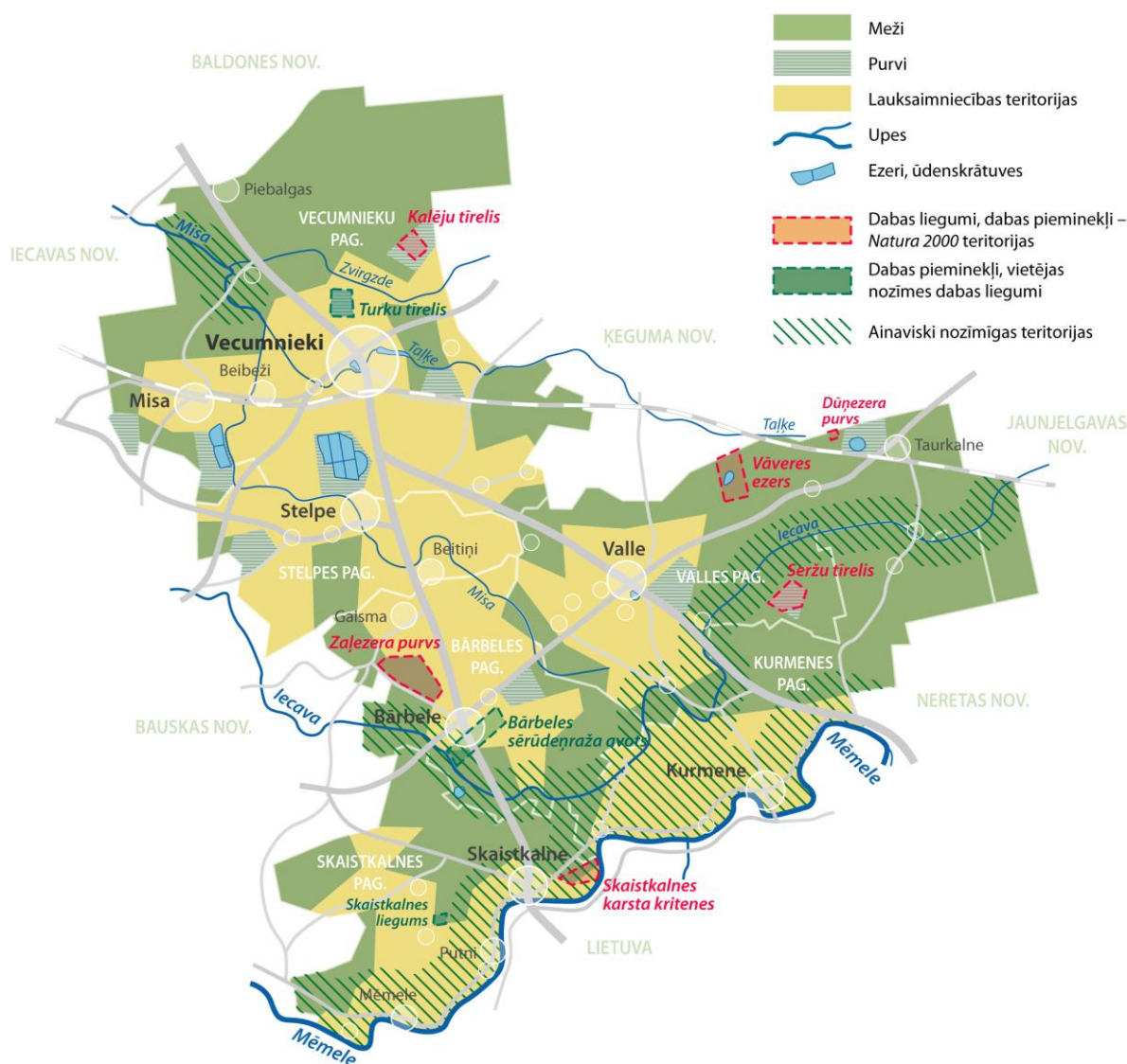
16.att. Vecumnieku novada inženiertehniskā infrastruktūra

7.7. Dabas struktūra

132. Vecumnieku novada dabas struktūras pamatā ir Vecumnieku novada dabas resursi – lauksaimniecības zemes, ūdeņi, derīgie izrakteņi, meži. Nākotnē ir panākta augsta dabas resursu izmantošanas produktivitāte.
133. Vecumnieku novada dabas resursu un dabiskās vides daudzveidība palīdz veidot Vecumnieku novada Pierīgas lauku zaļo tēlu.
134. Vecumnieku novada dabas kapitāla saglabāšanu un aizsardzību nodrošina īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, mikroliegumi, ilgtspējīgas apsaimniekošanas principi dabas resursu izmantošanā.

17.att. Vecumnieku novada dabas struktūra

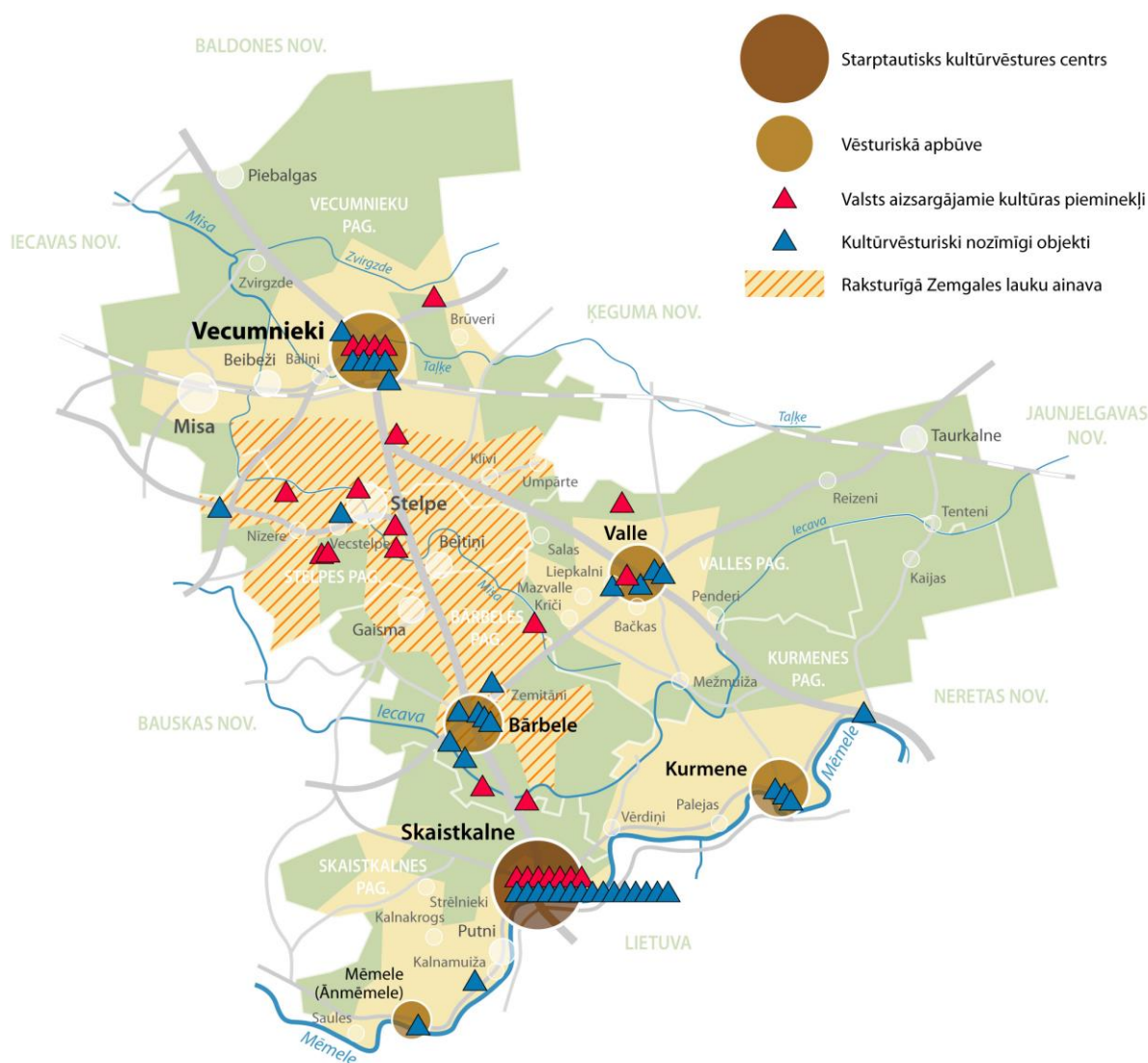
135. Saglabājama Vecumnieku novadam raksturīgā dabiskā ainava:
 - 135.1. Zemgales lauksaimniecības ainava, nodrošinot vērtīgo lauksaimniecības zemju apsaimniekošanu un bioloģiskās lauksaimniecības attīstību;
 - 135.2. mežu ainava, nodrošinot mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un kūdras un citu derīgo izrakteņu ilgtspējīgu izmantošanu;

- 135.3. Mēmeles upes ielejas ainava, Iecavas un Misas upju neregulēto posmu ainava.
136. Tūrisma attīstībai un iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanai uzlabojama dabas teritoriju pieejamība un labiekārtojums – atpūtas vietas, velomaršruti, parki un apstādījumi, aktīvā tūrisma teritorijas.
137. Ciemos jānodrošina augstāks dabas teritoriju labiekārtojuma līmenis. Nozīmīgākās labiekārtotās dabas teritorijas Vecumnieku novada apdzīvotajās vietās ir:
- 137.1. Vecumnieku ciemā – teritorijas ap Taļķes upes ūdenskrātuvēm jeb Veco un Jauno ezeru, Aizupes parks, centrālais parks (Rīgas ielā 5), Rīgas ielas apstādījumi un skvērs pie skolas, pastaigu maršruts gar Taļķes upi;
- 137.2. Skaistkalnes ciemā – Rīgas ielas apstādījumi, tostarp uzeja uz Skaistkalnes baznīcu, Mēmeles upes krastmala, parks, estrāde un laukums Sporta ielā;
- 137.3. Jaunmēmeles parks Skaistkalnes pagasta Mēmeles ciemā;
- 137.4. Bārbeles ciemā – Bārbeles parks un estrāde, Rīgas un Bauskas ielu apstādījumi;
- 137.5. Kurzemes hercoga Jēkaba parks Bārbeles pagastā;
- 137.6. Kurmenes centra apstādījumi un pieeja pie Mēmeles;
- 137.7. Valles ciema dīķa apkārtnē un brīvdabas estrāde, Rīgas ielas apstādījumi, aleja uz aktieru Amtmaņu muzeju;
- 137.8. Misas ciema centrālā laukuma apstādījumi, stadions un tam piegulošā teritorija.
138. Dabas teritoriju un objektu ilgtspējīga izmantošana nodrošina prioritātes „Atpūta un tūrisms” pasākumus.

7.8. Kultūrvēsturiskā mantojuma struktūra

139. Vecumnieku novada kultūrvēstures mantojuma struktūru veido valsts kultūras pieminekļi un pašvaldības kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti.
140. Kultūras vērtības ir katra pagasta unikālās iezīmes, kas kopā veido Vecumnieku novada kopējo tēlu – novada zīmolu.
141. Vecumnieku novadā valsts pārraudzībā esošie kultūras pieminekļi un pašvaldības pārraudzībā esošie kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti un kultūras mantojums tiek saglabāts, ir iesaistīts tūrisma attīstībā, veido novada zīmolu.
142. Ir atjaunoti Skaistkalnes baznīcas un Skaistkalnes muižas apbūves kultūras pieminekļi. Skaistkalne ir galvenais novada kultūrvēstures centrs.
143. Vēsturiskā apbūve iekļaujas ciemu apbūvē, nodrošinot katra ciema unikālo un savdabīgo raksturu.
144. Lauksaimnieciskā darbība palīdz saglabāt novadam raksturīgo Zemgales lauku ainavu ar nozīmīgu kultūrvēsturisku akcentu – dzirnavām.
145. Kultūrvēstures objektu apsaimniekošanu nodrošina prioritātes „Atpūta un tūrisms” pasākumi.

18.att. Vecumnieku novada kultūrvēsturiskā mantojuma struktūra

8. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA

146. Vecumnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju ievieš, realizējot Vecumnieku novada attīstības programmas, nozaru attīstības plānošanas dokumentus, teritorijas plānojumu un lokālplānojumus.
147. Stratēģijas ieviešanas pirmā kārtā ir Vecumnieku novada attīstības programma 2013.–2019.gadam. Tā ir integrēta ES plānošanas perioda 2014.–2020.gadam pasākumos.
148. Stratēģisko mērķu sasniegšanu izvērtē pirms katrām pašvaldības vēlēšanām, kā arī pirms jauna ES daudzgadu budžeta perioda – 2020.gadā un 2027.gadā.
149. Lai novērtētu stratēģisko mērķu sasniegšanu, sagatavo Stratēģijas ieviešanas ziņojumu.
150. Ziņojumā ietver:
 - 150.1. aktualizētus attīstības indikatoru rādītājus;
 - 150.2. vērtējumu par stratēģiskā mērķa un ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanas progresu;
 - 150.3. vērtējumu par telpiskās attīstības perspektīvas ieviešanas progresu;
 - 150.4. vērtējumu par Stratēģijas atbilstību aktuālajām ekonomikas un sociālo procesu tendencēm un politiskajām nostādnēm nacionālā, Zemgales reģiona un vietējā līmenī;
 - 150.5. priekšlikumus Stratēģijas grozījumiem, ja nepieciešams.
151. Attīstības indikatoru rādītājus var papildināt, lai labāk pamatotu vērtējumu. Rādītājiem izmanto publiski pieejamus informācijas avotus, kā arī kvalitatīvus pētījumus.
152. Pašvaldība nodrošina Stratēģijas ieviešanas ziņojuma pieejamību mājas lapā, organizē diskusiju sabiedrībā par nepieciešamību veikt izmaiņas stratēģiskajā mērķī, vīzijā, ilgtermiņa prioritātēs un telpiskās attīstības struktūrā.
153. Stratēģijas ieviešanas ziņojumā ņem vērā arī Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Zemgales reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ieviešanas ziņojumus.
154. Stratēģijas ieviešanas ziņojuma sagatavošanu koordinē Vecumnieku novada Attīstības un plānošanas nodaļa.